# BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

## van 22 december 1999

## betreffende de door Italië ingestelde regeling voor het verlenen van staatssteun voor de productie, verwerking en afzet van in bijlage I van het EG-Verdrag vermelde producten (wet nr. 68 van 27 september 1995 van de regio Sicilië

*(Kennisgeving geschied onder nummer C(1999) 5202)*

**(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)**

(2000/319/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Na de belanghebbenden overeenkomstig voornoemd artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken [1] en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

### I. PROCEDURE

(1) Bij brief van 8 augustus 1995 heeft de permanente vertegenwoordiging van Italië bij de Europese Unie, namens de regio Sicilië, de Commissie, overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag, in kennis gesteld van een ontwerp voor een regionale wet van de regio Sicilië (die achteraf is vastgesteld als wet nr. 68 van 27 september 1995) tot „instelling van een garantiefonds voor de consolidering van de schulden van ondernemingen uit de industriële sector en uit de handelssector en van een fonds voor de consolidering van de schulden van ambachtelijke bedrijven. Steun aan ondernemers in de handelssector" (hierna wet nr. 68/95 genoemd).

(2) Het onderzoek van de betrokken maatregelen is als volgt gesplitst:

Onder nummer N 750/A/95 heeft de Commissie, overeenkomstig de artikelen 87 en 88 van het Verdrag, de maatregelen waarin is voorzien bij bovenvermelde wet onderzocht en goedgekeurd (brief SG(96) D/8236 van de Commissie van 24 september 1996), voorzover zij worden toegepast in andere sectoren dan landbouw, visserij en aquacultuur.

De toepassing van de bij bovenvermelde wet bepaalde steunmaatregelen in de sectoren landbouw, visserij en aquacultuur is door de Commissie onderzocht onder nummer N 750/B/95.

(3) De Commissie heeft aanvullende informatie gevraagd op 2 oktober 1995 (telex nr. 36342), 13 maart 1996 (telex nr. 11717) en 2 september 1996 (telex nr. 33700). Een deel van de gevraagde gegevens is door de permanente vertegenwoordiging van Italië verstrekt bij brieven van 18 juli en van 6 november 1996.

Op 3 december 1996 is de Italiaanse autoriteiten om andere, nauwkeurige en gedetailleerde gegevens gevraagd (telex nr. 46422) over de werkingssfeer van alle bepalingen van regionale wet nr. 68/95 in de verschillende sectoren.

Bij brief van 15 september 1997 hebben de Italiaanse autoriteiten bepaalde gegevens verstrekt inzake artikel 6 van de betrokken regionale wet. De andere informatie waarom was verzocht, hebben zij evenwel niet verstrekt. Na een aanmaning van de Commissie van 22 oktober 1997 hebben de Italiaanse autoriteiten, bij brief van 28 oktober 1997, de Commissie meegedeeld dat zij geen andere gegevens konden meedelen.

Op 24 september 1997 heeft de Commissie steunmaatregel N 750/A/95 goedgekeurd (brief SG(96) D/8236 aan de Italiaanse regering).

Uit de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens kan worden afgeleid dat de artikelen 6 en 7 van regionale wet nr. 68/95 zeker van toepassing zijn op de sectoren productie, verwerking en afzet van de in bijlage I van het EG-Verdrag vermelde producten. Wat de andere bepalingen betreft, hebben de Italiaanse autoriteiten nooit geantwoord op de door de diensten van de Commissie gestelde vraag (telex van 3 december 1996), in welke sectoren de bedoelde steunregelingen in de artikelen 1, 3 en 5 van genoemde wet van toepassing zijn.

(4) Bij brief SG(98) D/1223 van 13 februari 1998 heeft de Commissie Italië in kennis gesteld van haar besluit om de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure in te leiden ten aanzien van de toepassing van de betrokken maatregelen in de sectoren landbouw, visserij en aquacultuur.

[1] PB C 86 van 21.3.1998, blz. 3.

(5) Het besluit van de Commissie om de procedure in te leiden, is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* ([2]). De Commissie heeft de belanghebbenden verzocht hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregelen mee te delen.

(6) Bij brief van 30 juni 1998 hebben de Italiaanse autoriteiten hun opmerkingen aan de Commissie meegedeeld. De Commissie heeft geen opmerkingen van andere belanghebbenden ontvangen.

Na een informele ontmoeting tussen de diensten van de Commissie en de Italiaanse autoriteiten, waarin deze laatste het voornemen te kennen hebben gegeven om te vragen of de in artikel 6 van de wet bedoelde steunmaatregel bij voorrang zou worden behandeld, vóór de andere maatregelen waarvoor de in artikel 88, lid 2, van het Verdrag bedoelde procedure was ingeleid, hebben de diensten van de Commissie met telex nr. 42510 van 10 november 1998 om aanvullende inlichtingen over artikel 6 gevraagd. Bij brief van 19 november 1998 hebben de Italiaanse autoriteiten de diensten van de Commissie aanvullende gegevens over artikel 6 meegedeeld.

(7) De onderhavige beschikking betreft uitsluitend de toepasbaarheid van de steunmaatregelen in de in bijlage I van het EG-Verdrag bedoelde sectoren (landbouw, in de betekenis van grondstoffenproductie, verwerking en afzet van landbouwproducten en producten van de visserij en de aquacultuur). Tenzij anders vermeld, wordt in deze beschikking onder de term „betrokken sectoren" verstaan alle landbouw- en visserijproducten die zijn vermeld in bijlage I van het EG-Verdrag.

## II. **BESCHRIJVING**

(8) Deze beschikking heeft uitsluitend betrekking op de hierna vermelde maatregelen waarin is voorzien bij de artikelen van regionale wet nr. 68/95, voorzover zij betrekking hebben op producten van bijlage I (landbouw- en visserijproducten). De toepassing van de in de regionale wet nr. 68/95 bepaalde maatregelen in de andere sectoren dan landbouw, visserij en aquacultuur is door de Commissie overeenkomstig de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag onderzocht en goedgekeurd bij brief SG(96) D/8236 van 24 september 1996.

(9) **Artikel 1 van wet nr. 68/95**

Bij dit artikel worden twee garantiefondsen ingesteld (een voor ondernemingen uit de industriële sector en een ander voor ondernemingen uit de handelssector) om de risico's te dekken van de financiële herstructurering die wordt uitgevoerd op grond van de volgende bepalingen: artikel 34 van regionale wet nr. 15/93; artikel 43 van regionale wet nr. 25/93, gewijzigd bij artikel 3 van regionale wet nr. 68/95; artikel 44 van regionale wet nr. 25/93.

(10) De steunregeling die is ingesteld bij artikel 34 van regionale wet nr. 15/93 is door de Commissie goedgekeurd onder nummer N 730/95. Het betreft steun in de vorm van renteverlaging voor de financiële herstructurering van bedrijven in de industriesector.

(11) De steunregeling bedoeld in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 is goedgekeurd als „de minimis"-steun in het kader van steunmaatregel N 472/94. Het betreft een steunregeling ter sanering van de schulden van handelsondernemingen.

(12) Ten aanzien van de steun bedoeld in artikel 44 van regionale wet nr. 25/93 heeft de Commissie een beschikking aangenomen waarbij zij de onverenigbaarheid constateert van de steunmaatregel met de gemeenschappelijke markt (beschikking van 17 juli 1996 in het kader van de procedure C 30/95 — ex-steunmaatregel N 113/B/93). In het betrokken artikel 44 is bepaald dat steun wordt verleend in de vorm van renteverlaging voor kredieten ter consolidering van schulden die handelsondernemingen die zich bezighouden met de verkoop van groenten, fruit en citrusvruchten, hebben bij banken.

(13) **Artikel 3 van regionale wet nr. 68/95**

Bij artikel 3 van regionale wet nr. 68/95 worden de voorwaarden gewijzigd voor de toepassing van de steunmaatregelen die zijn ingesteld in het kader van de hiervoren vermelde steunmaatregel op grond van artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 voor de sanering van de schulden van handelsondernemingen, die in het kader van steunmaatregel N 472/94 is goedgekeurd als „de minimis"-steun.

(14) **Artikel 5 van regionale wet nr. 68/95**

Artikel 5 van regionale wet nr. 68/95 voorziet in steun in de vorm van renteverlaging op leningen ter sanering van de schulden van ambachtelijke bedrijven en deze regeling is als „de minimis"-steun goedgekeurd in het kader van steunmaatregel N 750/A/95.

(15) Ten aanzien van de artikelen 1, 3 en 5 heeft de Commissie in haar beslissing tot inleiding van de procedure de volgende opmerkingen gemaakt.

(16) Met betrekking tot artikel 1 moet, gelet op de methode voor deze steunmaatregel (de waarborg wordt toegekend voor leningen waarvoor de eerste regionale steun werd gegeven), bij het beoordelen van de verenigbaarheid van de steun in de vorm van een waarborg ook rekening worden gehouden met de verenigbaarheid van de eerste steunmaatregel in de vorm van verlaging van de rente op leningen ter consolidering van schulden. Wat de garantie betreft die door het fonds is verleend voor de in artikel

([2]) Zie voetnoot 1.

44 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde activiteiten, ten aanzien waarvan de Commissie reeds heeft geconstateerd dat zij onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt, luidt onvermijdelijk de conclusie dat ook de garantie onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

(17) Bij brief van 16 januari 1997 hebben de Italiaanse autoriteiten de Commissie meegedeeld dat artikel 44 weliswaar officieel niet is ingetrokken, maar dat het niet ten uitvoer is gelegd omdat voor de begrotingsmiddelen die bij regionale wet nr. 25/93 voor deze regeling waren vastgesteld, niet tijdig betalingsverplichtingen zijn aangegaan (vóór het einde van het begrotingsjaar 1993). Bijgevolg zou de verwijzing in artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 naar de regeling van artikel 44 van regionale wet nr. 25/93 irrelevant zijn. De Commissie heeft daarvan akte genomen bij de inleiding van de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure.

(18) Wat de andere steunregelingen betreft die zijn ingesteld bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, is bij het onderzoek van de steun in de vorm van een waarborg twijfel gerezen over de vraag of zij inderdaad niet van toepassing waren op de betrokken sectoren. Daarom is op 3 december 1996 aan de Italiaanse autoriteiten gevraagd aan te geven voor welke verschillende sectoren elk van de bepalingen van regionale wet nr. 68/95 (en dus elk van de betrokken steunregelingen) geldt. Aangezien de Italiaanse autoriteiten de gevraagde informatie niet verstrekt hebben, kan de Commissie voorlopig niet uitsluiten dat de artikelen 1, 3 en 5 van regionale wet nr. 68/95 en de hiervoren bedoelde regionale voorschriften ook van toepassing zijn voor de sectoren waarop de onderhavige beschikking betrekking heeft.

(19) De Commissie heeft derhalve ook niet kunnen nagaan, aan de hand van de beoordelingscriteria voor overheidssteun in de betrokken sectoren (met name inzake staatsgaranties en nationale steun voor ondernemingen in moeilijkheden), of de in de artikelen 1, 3 en 5 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steunmaatregelen verenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt. De Commissie heeft dan ook de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag moeten inleiden ten aanzien van de artikelen 1, 3 en 5 van regionale wet nr. 68/95, voorzover deze worden toegepast in de betrokken sectoren.

(20) In het kader van deze procedure heeft de Commissie, met betrekking tot de regeling die is ingesteld bij artikel 34 van regionale wet nr. 15/95 (en het bepaalde in artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, dat naar dit artikel verwijst), de Italiaanse regering gevraagd om, indien de regeling ook is toegepast in de betrokken sectoren, de gegevens te verstrekken op grond waarvan de Commissie kan constateren dat de regels die gelden voor steunmaatregelen van de staten in deze sectoren, zijn nageleefd; met betrekking tot de regelingen bedoeld in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 (en het bepaalde in de artikelen 1 en 3 van regionale wet nr. 68/95, dat naar dit artikel verwijst) en in artikel 5 van regionale wet nr. 68/95, heeft de Commissie er de Italiaanse regering aan herinnerd dat de „de minimis"-regeling niet van toepassing is op de betrokken sectoren en heeft zij de Italiaanse regering gevraagd haar te bevestigen dat in de andere sectoren dan die waarop de onderhavige beschikking betrekking heeft, de genoemde regelingen overeenkomstig de bovenvermelde regels zijn toegepast en ook in de toekomst zullen worden toegepast.

(21) **Artikel 6 van regionale wet nr. 68/95**

Artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 voorziet in steun in de vorm van verlaging van de rente op leningen met een looptijd van ten hoogste één jaar, die verstrekt zijn aan handelaren op Sicilië, wier omzet voor ten minste 70 % afkomstig is van de verkoop van citrusvruchten en groenten en fruit buiten de regio.

(22) De rentevoet die na de toepassing van de verlaging ten laste van de handelaren blijft, komt overeen met de rentevoet die is bepaald in artikel 4, lid 2, punt 1, van regionale wet nr. 13/86, en het bedrag van de lening waarvoor rentesubsidie wordt verleend, mag niet meer bedragen dan 50 % van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar. Voor de jaren 1995-1997 is voor deze maatregel een bedrag van 15 000 miljoen ITL uitgetrokken, waarvan 70 % bestemd is voor de sector citrusvruchten.

(23) Met betrekking tot de in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun, heeft de Commissie in haar beschikking tot inleiding van de procedure inzonderheid de volgende opmerkingen gemaakt:

„De Italiaanse autoriteiten verwijzen voor de beoordeling van deze steunmaatregelen naar de criteria die de Commissie gewoonlijk hanteerde ten aanzien van de steunmaatregelen van de staten in de vorm van beheerskredieten voordat de in PB C 44 van 16 februari 1996 gepubliceerde kaderregeling was goedgekeurd [1]. Die bewuste criteria waren: het kan slechts een seizoengebonden krediet betreffen ter dekking van algemene kosten (aankoop van productiemiddelen, betaling van arbeidskrachten, enz.); de lening mag niet bestemd zijn voor één enkel product en één enkele activiteit; de looptijd van de lening mag ten hoogste twaalf maanden bedragen. Er bestaat evenwel twijfel ten aanzien van de mogelijkheid om de betrokken steunmaatregelen te beschouwen als echte beheerskredieten (in de zin van „seizoengebonden kredieten") … Als men namelijk de wijze van toekenning van de steun bekijkt, en met name de beperking van de steun tot „export oriented"-bedrijven en de berekening van het bedrag van de lening met rentesubsidie (50 % van de omzet van de onderneming), lijkt de steun veeleer steun te zijn voor de uitvoer als bedoeld in de mededeling van de Commissie inzake de toepassing van de „de minimis"-regel („onder steun voor de uitvoer wordt verstaan iedere steun die rechtstreeks verband houdt met de uitgevoerde hoeveelheden […] of met de lopende uitgaven in verband met de exportactiviteiten"). De betrokken steun staat inderdaad rechtstreeks in verband met de uitgevoerde hoeveelheden; in de eerste plaats omdat de procentuele omvang van de uitvoer in de bedrijfsomzet reeds bepalend is voor het recht van de onderneming op de toepassing van de maatregel en in de tweede plaats

omdat het steunbedrag wordt berekend op grond van de omzet van de onderneming (die in hoofdzaak moet bestaan uit de inkomsten uit uitvoertransacties). Gezien deze specifieke voorwaarden, lijkt de steun, ook al heeft hij de vorm van een „traditioneel" beheerskrediet, toch tot doel (en ook tot resultaat) te hebben de uitvoer van de twee categorieën producten bedoeld in artikel 6 (citrusvruchten en groenten en fruit) te ondersteunen door een deel van de aan die uitvoer verbonden kosten te dekken. De steun kan dus niet beschouwd worden als seizoengebonden krediet dat bestemd is ter dekking van de uitgaven die de ondernemer in verband met de landbouwproductiecyclus vooraf moet doen in afwachting ervan dat hij in het bezit komt van de inkomsten uit die productiecyclus. Volgens haar vaste praktijk beschouwt de Commissie steun voor de uitvoer als steun voor de bedrijfsvoering die niet in aanmerking komt voor een van de uitzonderingen bedoeld in artikel 87, lid 2 en lid 3, van het Verdrag (zie de mededeling van de Commissie inzake de wijze van toepassing van artikel 87, lid 3, onder a) en c), op regionale steunmaatregelen). Een dergelijke steun heeft geen duurzame invloed op de ontwikkeling van de betrokken sector of regio omdat het effect ervan verdwijnt tegelijk met de maatregel. De Commissie heeft besloten ten aanzien van de betrokken steunmaatregel de procedure van artikel 93 (thans artikel 88), lid 2, van het Verdrag in te leiden.

---

([1]) De toepassing van deze kaderregeling op nieuwe steunregelingen is momenteel geschorst (zie schrijven van de Commissie aan de lidstaten van 4 juli 1997).".

(24) **Artikel 7 van regionale wet nr. 68/95**

Artikel 7 machtigt het Istituto regionale per il credito alla cooperazione (spaar- en kredietinstelling voor coöperaties — hierna IRCAC genoemd) om aan door jongeren opgerichte ondernemingen op grond van regionale wet nr. 37/78 als aanloopsteun leningen met rentesubsidie toe te kennen bij wijze van bedrijfskapitaal.

(25) Regionale wet nr. 37/78 (die intussen is ingetrokken) voorzag in een steunregeling ten behoeve van jonge ondernemers en maakte het mogelijk a) steun in de vorm van subsidies en leningen met verlaagde rente toe te kennen voor investeringen en b) steun te verlenen in de vorm van kredieten tegen verlaagde rente voor het beheer van ondernemingen gedurende de eerste drie jaren na de investeringen en de proefperiode met die investeringen. Wegens vertraging bij het uitvoeren van de investeringen heeft een aantal (volgens de beschikbare informatie zijn het er 25) coöperaties niet met de productie kunnen beginnen vóór het einde van de periode (drie jaar) waarin zij waren vrijgesteld van aflossing van de leningen voor de investeringen en hebben die coöperaties bijgevolg de leningen niet kunnen terugbetalen. Zij zouden daarom niet in aanmerking komen voor beheerskrediet.

(26) Artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 maakt het in feite mogelijk een van de steunmaatregelen waarin regionale wet nr. 37/78 voorziet, toe te passen ten aanzien van bedrijven die volgens die wet niet voldoen aan de voorwaarden om voor de maatregel zelf in aanmerking te komen. Aan die ondernemingen kan op grond van de betrokken bepaling het beheerskrediet waarin regionale wet nr. 37/78 voorziet, worden toegekend, op voorwaarde dat het bedrag van de lening die wordt verstrekt op grond van het bepaalde in genoemde wet, gelijk is aan of groter is dan het bedrag van de vervallen schuld (over de financiering van de investeringen). Het IRCAC verrekent de niet-betaalde schulden met het nieuwe krediet (d.w.z. dat de nieuwe financiering in feite ten minste voor een deel ertoe dient de lening voor de investeringen terug te betalen).

(27) Met betrekking tot artikel 7 heeft de Commissie, in haar beschikking tot inleiding van de procedure, inzonderheid de volgende opmerkingen gemaakt. De in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun moet worden beoordeeld in het licht van de criteria die de Commissie doorgaans hanteert voor het onderzoek van steunmaatregelen ter verlichting van financiële lasten van leningen die zijn aangegaan ter financiering van reeds gedane investeringen (deze criteria worden toegepast op landbouwbedrijven in de visserijsector). Deze criteria houden in dat het gecumuleerde subsidie-equivalent van de steun die is verleend toen de leningen werden aangegaan, en de betrokken steun niet groter mag zijn dan de in het algemeen door de Commissie op het gebied van investeringssteun toegestane niveau (in de sector productie van landbouwgrondstoffen en in de sector verwerking en afzet van de producten van bijlage II — thans bijlage I) en dat de eventueel geldende sectorale beperkingen moeten worden nageleefd. De betrokken steun moet verband houden met een aanpassing van de op nieuwe leningen te betalen rente aan de verandering van het rentetarief — het bedrag van de steun mag niet groter zijn dan de wijziging in rentevoet op de nieuwe leningen vergt — of moet betrekking hebben op landbouwbedrijven die een gewaarborgde levensvatbaarheid hebben, met name indien de financiële lasten die voortvloeien uit de bestaande leningen van zodanige aard zijn dat het voortbestaan van de ondernemingen in gevaar kan komen en dat de ondernemingen eventueel zelfs failliet kunnen gaan. De moeilijkheden van de bedrijven moeten het gevolg zijn van factoren van buiten het bedrijf en mogen geen gevolg zijn van interne oorzaken. De Italiaanse autoriteiten hebben geen enkele informatie verschaft op grond waarvan de Commissie kan nagaan of in dit geval aan die criteria is voldaan. Bijgevolg heeft de Commissie besloten ten aanzien van de steunmaatregelen die zijn vermeld in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden.

(28) Vooraleer de beschrijving van de maatregelen te besluiten, dient erop te worden gewezen dat in artikel 9 van regionale wet nr. 68/95 voor de uitvoering van de in de wet bepaalde steunmaatregelen uitdrukkelijk als voorwaarde is gesteld dat de in het vroegere artikel 93, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag bedoelde procedures moesten zijn vervuld. Bovendien hebben de Italiaanse autoriteiten bij brief van 30 juni 1998 verklaard dat de voor artikel 1 van de regionale wet bestemde kredieten geheel verloren waren gegaan wegens de onmogelijkheid om de nodige betalingsverplichtingen aan te gaan binnen de bij de wet inzake de staatsboekhouding voorgeschreven termijnen en hebben zij, bij brief van 19 november 1998, verklaard dat ook het in artikel 6 bedoelde krediet definitief in de

regionale begroting zou worden geschrapt indien de Commissie niet vóór eind 1998 een beslissing zou hebben getroffen.

III. **OPMERKINGEN VAN ITALIË**

(29) In hun brief van 30 juni 1998 merken de Italiaanse autoriteiten in de eerste plaats op dat de bij regionale wet nr. 68/95 vastgestelde steunmaatregelen, gezien de bewoording van de betreffende bepalingen, de sector productie, verwerking en afzet van in bijlage I (vroeger bijlage II) van het EG-Verdrag vermelde producten (landbouw en visserijproducten) niet lijken uit te sluiten, aangezien een uitdrukkelijke bepaling daartoe ontbreekt.

(30) De Italiaanse autoriteiten wijzen er voorts op dat de steun aan de landbouwsector bedoeld is om de nadelen te compenseren waarmee de ondernemers in de landbouwsector, in tegenstelling tot die in de andere sectoren, te kampen hebben (seizoengebonden productie en structuur van de bedrijven) en dat de steun hoe dan ook zal worden verleend aan alle ondernemers in de sector, zonder discriminatie en ongeacht de aard van de landbouwactiviteit die wordt uitgeoefend.

(31) De Italiaanse autoriteiten wijzen bovendien op het uitzonderlijke karakter van de maatregelen, die tot doel hebben de in het algemeen ongunstige situatie van de bedrijven op Sicilië (een gevolg van de hoge rentevoeten, die in Sicilië gemiddeld hoger zijn dan die in de rest van Italië) te compenseren en zij verklaren dat deze handicap een concurrentievervalsend effect zou kunnen hebben. De Italiaanse autoriteiten concluderen dat steun in de vorm van rentesubsidie, zelfs indien hij zou kunnen worden gelijkgesteld met steun voor de bedrijfsvoering, precies daarom bij wijze van uitzondering aanvaardbaar is. Volgens de Italiaanse autoriteiten zou deze steun voldoen aan de communautaire regelgeving die van kracht was op de datum waarop regionale wet nr. 68/95 is goedgekeurd omdat a) de duur van de lening ten hoogste één jaar bedraagt en b) de steun niet is beperkt tot één product of één enkele activiteit. Bovendien is, volgens deze autoriteiten, in de regelgeving niet voorzien in maxima voor de steunintensiteit en zou de regelgeving ook de jaarlijkse hernieuwing van de lening met rentesubsidie mogelijk maken.

(32) De nationale autoriteiten wijzen er voorts op dat het in dit geval niet zou gaan om leningen die worden toegekend om te voorzien in behoeften van de betrokken bedrijven op korte termijn, maar om een herschikking van een schuldenlast die het gevolg is van kortlopende bankleningen, die zijn aangegaan tegen zeer hoge rentevoeten die de concurrentievoorwaarden tussen de bedrijven op het eiland en die in de rest van Italië en de Europese Gemeenschap vervalsen. Volgens de Italiaanse autoriteiten zouden de bedrijven, indien zij toegang zouden hebben gehad tot leningen op korte termijn tegen eenzelfde rentevoet als de verlaagde rentevoet, die ongeveer gelijk is aan de gemiddelde rentevoet die in de rest van Italië wordt toegepast, niet met hun huidige schuldenlast zijn opgezadeld. De wet zou dus tot doel hebben een aanvankelijk nadeel van de Siciliaanse bedrijven, die geen gebruik hebben kunnen maken van een voordeel waarin reeds is voorzien in de wetgeving van andere landen, te compenseren. De mogelijkheid om deze leningen jaarlijks te vernieuwen, die door de vorenvermelde communautaire regelgeving wordt toegestaan, zou overigens, in de veronderstelling dat zulks nodig is, de bepaling die is vervat in de regionale regelgeving in verband met de termijn van 36 maanden voor de aflossing van de lening, afzwakken. Volgens de Italiaanse autoriteiten dient te worden gewezen op deze aflossingstermijn omdat het bedrag van de lening reeds kleiner wordt vanaf de eerste maand nadat zij is toegekend, zodat de gemiddelde looptijd zeker korter is dan 36 maanden.

(33) De Italiaanse autoriteiten merken bovendien op dat het probleem wordt verergerd door de onmogelijkheid voor vele bedrijven om in aanmerking te komen voor de bestaande regelingen, omdat zij over onvoldoende middelen beschikken om de zekerheden te stellen die zij voor hun kredietaanvragen nodig hebben. Deze ontoereikendheid is echter niet het enige nadeel, omdat de bankinstellingen, bij gelijke zekerheden, bereid zouden zijn aan ondernemers in andere delen van Italië wel leningen toe te staan die zij daarentegen zouden weigeren aan ondernemers op Sicilië. Volgens de Italiaanse autoriteiten moet de reden daarvoor worden gezocht in het milieu en de economische omstandigheden die eigen zijn aan Sicilië en die dit gebied in een ongunstiger situatie stellen dan de andere delen van het Italiaanse grondgebied. Volgens deze autoriteiten zou artikel 1 van de wet derhalve bedoeld zijn om dit verschil, dat de Siciliaanse ondernemers benadeelt, te compenseren.

(34) De Italiaanse autoriteiten merken ook op dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan artikel 3 van de wet en dat de in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steun (waarvan artikel 3 van de hier behandelde wet een wijziging is) is goedgekeurd als „de minimis"-steun. Zij wijzen er bovendien op dat, in tegenstelling met hetgeen is gebeurd voor artikel 44 van de genoemde regionale wet nr. 25/93 (ten aanzien waarvan de Commissie op 17 juli 1996 een negatieve beschikking heeft gegeven) „de nationale autoriteiten akte hadden genomen van de „stilzwijgende instemming" die men redelijkerwijze dacht te mogen afleiden uit het feit dat het bevoegde directoraat (dat ongetwijfeld, zoals gewoonlijk gebeurd, door de andere diensten op de hoogte was gebracht) gedurende enkele jaren (drie) geen enkele opmerking had gemaakt ten aanzien van het genoemde artikel 43". Volgens de Italiaanse autoriteiten zouden deze opmerkingen ook gelden voor artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, voorzover dit artikel verwijst naar artikel 3 van dezelfde wet en naar artikel 43 van regionale wet nr. 25/93.

(35) De Italiaanse autoriteiten verklaren voorts dat de kredieten die voor de toepassing van artikel 1 waren uitgetrokken, volledig verloren zijn gegaan, omdat de besluiten tot het aangaan van de betalingsverplichtingen niet konden worden vastgesteld binnen de termijnen die door de „wet inzake de staatsboekhouding" zijn vastgesteld.

(36) Inzonderheid met betrekking tot artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 vestigen de Italiaanse autoriteiten er de aandacht op dat bij dat artikel geen nieuwe steunregeling

wordt ingevoerd, maar dat het slechts gaat om een herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91. Bij artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, die door de Commissie is onderzocht in het kader van steunmaatregel N 377/91, was voor de drie jaren, van 1991 tot en met 1993, een bedrag van 30 000 miljoen ITL toegekend voor het verlenen van leningen voor de bedrijfsvoering met een looptijd van ten hoogste één jaar, tegen een verlaagde rentevoet, aan bedrijven waarvan het omzetcijfer voor ten minste 70% afkomstig was van de verkoop van citrusvruchten en groenten en fruit buiten het grondgebied van de regio. Deze regeling schreef geen afzetjaar voor en voorzag slechts in één termijn, namelijk die betreffende de begrotingskredieten. Na de tenuitvoerlegging van dat artikel, tegen de toepassing waarvan de Commissie zich niet had verzet, zijn de nationale autoriteiten er niet in geslaagd het in de wet bepaalde krediet geheel te besteden. Het grootste deel van de gebruikte kredieten, namelijk ongeveer 17 000 miljoen ITL, is slechts in de loop van het jaar 1993 besteed, d.w.z. met vertraging ten opzichte van de bij de wet vastgestelde termijnen. Daardoor was het voor de begunstigden, die bij de banken reeds leningen hadden aangegaan voor de verkoopseizoenen 1991, 1992 en 1993, onmogelijk van de voordelen van de wet gebruik te maken. Artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 en artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 hadden daarom tot doel het niet bestede deel van het bij artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 toegewezen kredieten te recupereren en, inzonderheid met artikel 6 van regionale wet nr. 68/95, een verlaging van de rente op schulden aangegaan in de jaren na 1993 en tot en met 1995/1996 mogelijk te maken. Daarom vormen artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 en artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 de aanvulling, uit financieel oogpunt, van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, waarvan het uitzonderlijke karakter door de Europese Gemeenschap is erkend. Aangezien artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 kredieten ter beschikking stelde tot 1997, en dat artikel alleen kan worden beschouwd als herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, waarvan het de inhoud overneemt, en, ten slotte, de Commissie bij brief van 19 december 1997 de toepassing van de regeling inzake staatssteun voor rentesubsidies op kortlopende leningen in de landbouwsector tot en met 30 juni 1998 heeft geschorst, concluderen de Italiaanse autoriteiten dat artikel 6 als verenigbaar kan worden beschouwd met de communautaire voorschriften die van toepassing waren op het ogenblik dat het onderzoek van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 heeft plaatsgevonden. Voornoemde autoriteiten merken bovendien op dat, indien de Commissie haar vroegere koers zou willen wijzigen en het onderzoek zou willen voeren op basis van de voorschriften inzake exportsteun, zoals in haar beschikking tot inleiding van de procedure is aangegeven, zij akte zouden nemen van deze nieuwe koers, die evenwel weinig logisch lijkt, daar de vroegere ervaringen de regionale wetgever terecht naar een oplossing hadden doen grijpen die was ingegeven door het gunstige resultaat van de vorige steunmaatregel.

(37) Bij brief van 19 november 1998 hebben de Italiaanse autoriteiten, gelet op de eventuele afzonderlijke behandeling van de maatregel ten opzichte van de andere in de kennisgeving vermelde maatregelen, bij de Commissie aanvullende opmerkingen over artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 ingediend. Deze opmerkingen strekken ertoe te betwisten dat de onderzochte steunmaatregel kan worden beschouwd als „exportsteun". Volgens de Italiaanse autoriteiten kan de betrokken steunmaatregel niet worden beschouwd als exportsteun om de volgende redenen:

a) het grootste deel van de citrusvruchten producerende bedrijven in Italië of in andere landen van de Unie die geoorloofde steun ontvangen, exporteert een beperkte hoeveelheid van zijn productie naar buiten de regio en het grootste deel daarvan ook buiten het nationale grondgebied. De verkoop buiten het grondgebied van de regio, maar binnen de nationale grenzen, te beschouwen als „export" en de betrokken bedrijven als „export oriented"-bedrijven, is strijdig met elke mogelijke interpretatie van de regel en overschrijdt de meeste restrictieve interpretaties van het Verdrag;

b) de steun houdt niet rechtstreeks verband met de uitgevoerde hoeveelheden. In artikel 6, lid 3, is, alleen om de werkingssfeer van de steun te beperken, bepaald dat de lening waarvoor rentesubsidie wordt toegekend niet groter mag zijn dan 50% van het gemiddelde omzetcijfer van alle activiteiten van het bedrijf. De verwijzing naar „maximale eenheidswaarden die jaarlijks worden vastgesteld overeenkomstig artikel 18 van regionale wet nr. 13/86" heeft tot doel te voldoen aan de eis om objectieve criteria vast te stellen, die in het onderhavige geval zijn overgenomen uit de vroegere regelgeving. Deze verwijzing heeft namelijk betrekking op parameters die zijn bepaald voor „voorschotten en kosten voor bedrijfsvoering in verband met de bewerking en de verkoop van door leden van de landbouwcoöperaties geleverde producten", en er wordt nergens verwezen naar de omvang van de uitvoer;

c) de landbouwondernemers waren niet geïnteresseerd in een steun die bestemd had moeten zijn voor kopers (handelaars) die, toen zij de goederen aankochten, redelijkerwijze niet konden rekenen op een voordeel dat door een later vast te stellen wet zou worden ingevoerd. De Italiaanse autoriteiten wijzen er namelijk op dat regionale wet nr. 68/95 is goedgekeurd toen de eerste twee verkoopseizoenen waarop ze betrekking had (1993-1994 en 1994-1995) reeds voorbij waren, terwijl het seizoen 1995/1996 reeds was begonnen. Deze wetsbepaling, waarvan de verlenging niet wordt overwogen, zou dus moeilijk een invloed kunnen hebben op de hoeveelheden en de prijzen van reeds verkochte (of in de opslagplaatsen verrotte) goederen in de jaren 1991 tot en met 1996. Zelfs indien men zou veronderstellen dat, bijvoorbeeld, de verkoop te Reggio Calabria van producten uit het grondgebied van Messina een „uitvoer" vormt, is niet te begrijpen hoe een steunmaatregel die eind 1995 is ingevoerd, in 1993, 1994 en in het begin van 1995 de handelaars ertoe kan hebben aangezet om, omwille van een steunmaatregel waarvan zij het bestaan zelfs niet konden voorzien, schulden aan te gaan en daardoor hoeveelheden en prijzen te beïnvloeden. Bovendien had de Commissie, volgens de Italiaanse autoriteiten, een soortgelijke opmerking kunnen maken ten aanzien van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, dat dezelfde bepaling bevatte, maar evenwel in de toekomst zou worden toegepast.

Hoewel toen hetzelfde bedrag en dezelfde regeling inzake beheerskredieten van toepassing was, heeft de Commissie toen geen enkele opmerking gemaakt;

d) uit de betrokken bepalingen blijkt duidelijk dat de verwijzing naar de omvang van de verkopen was ingegeven door de wens van de regionale wetgever om een afzetsector af te bakenen die, wegens de omvang van de omzet van de bedrijven meer dan andere reële risico's inhield voor ernstige aantastingen van de werkgelegenheid. Vandaar de bepaling in artikel 6, lid 4, van regionale wet nr. 68/95 (betreffende de intrekking van de steun en de terugvordering van de reeds uitgekeerde steun indien de begunstigden de verplichting om hun werkgelegenheid te handhaven, niet nakomen). In het licht van deze constatering hebben de bevoegde instanties de Commissie gevraagd de betrokken steunmaatregel opnieuw te onderzoeken en te beoordelen in het kader van de voorschriften die van toepassing zijn op „steunmaatregelen van de staten in de vorm van beheerskredieten", naar analogie met hetgeen reeds was gebeurd met artikel 48 van regionale wet nr. 32/91.

In hun verzoek van 19 november 1998 om de in artikel 6 van de hier behandelde regionale wet bedoelde steunmaatregel opnieuw te onderzoeken en te toetsen aan de voorschriften inzake de steunmaatregelen van de staten in de vorm van beheerskredieten, hebben de nationale autoriteiten de volgende argumenten aangevoerd:

a) bij brief SG(92) D/17980 van 14 december 1992 heeft de Commissie meegedeeld dat zij zich niet verzette, zonder voorwaarden te stellen, tegen de toekenning van de in artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 bedoelde steun „in de vorm van beheerskredieten tegen een verlaagde rentevoet" en dat zij zich slechts het recht voorbehield om haar standpunt te herzien overeenkomstig het toenmalige artikel 93, lid 1, van het EG-Verdrag. Dit recht is niet uitgeoefend en de Commissie heeft integendeel de latere herfinanciering van deze wetsbepaling (artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 en artikel 20 van regionale wet nr. 33/96) goedgekeurd op basis van dezelfde argumenten als die op grond waarvan de basiswet was goedgekeurd. Deze feiten hadden de regionale wetgever in 1995 sterk beïnvloed en hadden bij de rechthebbenden wettige verwachtingen opgewekt;

b) het bij artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 uitgetrokken krediet, bedraagt, zelfs indien men het samentelt met de herfinancieringen die zijn bepaald in regionale wet nr. 32/91, niet meer dan het oorspronkelijk bij laatstgenoemde wet vastgestelde krediet, dat 30 000 miljoen ITL bedroeg;

c) de verwijzing naar de verkoopseizoenen 1993-1994, 1994-1995 en 1995-1996 was alleen vermeld wegens de noodzaak om rekening te houden met het toenmalige niveau van de schuldenlasten, die aanzienlijk waren toegenomen omdat onvoldoende gebruik was gemaakt van de in artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 bedoelde steunmaatregelen.

Tot slot hebben de bevoegde Italiaanse autoriteiten verklaard dat, bij gebreke van een besluit binnen het jaar, de voor de betrokken steunregeling uitgetrokken kredieten definitief zouden zijn geschrapt in de begroting van de regio.

(38) Met betrekking tot artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 merken de nationale autoriteiten op dat de daarin bedoelde steun moet worden beschouwd als verenigbaar met de door de Commissie toegepaste criteria. De Italiaanse autoriteiten wijzen erop dat de moeilijke situatie waarin de bedrijven zich bevinden niet alleen een gevolg is van intrinsieke factoren, omdat deze bedrijven vooral jonge werklozen in dienst hebben, maar ook van externe factoren, zoals de diverse wijzigingen van regionale wet nr. 37/78 en de noodzaak om de installaties aan de nieuwe regelgeving voor de sector aan te passen, waardoor de uitvoeringstermijnen van de projecten aanzienlijk zijn toegenomen. Daarom zouden vele jonge coöperaties, doordat zij met de aflossing van hun vijftienjarige lening moesten beginnen voordat zij hun productieactiviteit waren gestart, failliet zijn gegaan, omdat zij niet in staat zouden zijn geweest de aflossingen te betalen die reeds verschuldigd waren voordat hun installaties voltooid waren. Andere coöperaties, die met veel moeite hun installaties zouden hebben kunnen voltooien, zouden niet in aanmerking zijn gekomen voor bedrijfskrediet omdat zij reeds enkele aflossingen van hun vijftienjarige lening aan het IRCAC zouden hebben gemist. De nationale autoriteiten wijzen er bovendien op dat, indien de Commissie de maatregel zou goedkeuren, het IRCAC de steun alleen zou toestaan aan coöperaties, inclusief die in de landbouwsector, die zouden kunnen garanderen dat zij levensvatbaar zijn. Indien de steun zou worden verleend aan ondernemingen in moeilijkheden of, erger nog, aan ondernemingen die de kans lopen failliet te gaan, zou de maatregel geen reden van bestaan meer hebben.

Met betrekking tot deze maatregel hebben de nationale autoriteiten, in hun antwoord op de opmerkingen die de Commissie in haar beschikking tot inleiding van de procedure had gemaakt, bovendien gepreciseerd dat de gegadigden van de in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun „bedrijven" zijn die zich in een situatie bevinden waarin hun reddingssteun kan worden toegekend, omdat zij zich in een ernstige financiële situatie bevinden zelfs voordat zij met hun productieactiviteit zijn begonnen. Om deze situatie te bewijzen, hebben de nationale autoriteiten verklaard dat a) de betrokken steun bestaat uit een rentesubsidie van 4 %, dit is hetzelfde percentage als hetwelk door het IRCAC wordt toegepast voor de kredietverstrekking aan coöperaties; b) de steunmaatregel voorziet in een bedrijfskrediet dat jonge coöperaties in staat moet stellen de activiteit waarvoor het financiële project is gefinancierd op grond van regionale wet nr. 37/78, aan te vatten of voort te zetten; c) de betrokken steun, die ten minste gelijk is aan het bedrag van de vervallen aflossingen van de lening en die in eenmaal wordt toegekend, d.w.z. als eenmalige uitkering, wordt toegekend om een schuldensituatie te saneren die het voor de coöperatie onmogelijk maakt om de aanloopkosten of de kosten voor het aanvankelijke beheer van de activiteit die haar in staat moet stellen de lening tijdig af te betalen, te dragen; d) de steun is bestemd voor een sector die te kampen heeft met ernstige moeilijkheden, met een zeer hoge werkloosheid voor de regio. De nationale

autoriteiten hebben ten slotte, onder verwijzing naar de bijgevoegde brief van het IRCAC van 5 mei 1998, verklaard dat geen enkele van de coöperaties die een financiering hadden gekregen voor een project in de sector productie van landbouwgrondstoffen, een aanvraag voor de betrokken steun had ingediend, hoewel de termijn voor het indienen van steunaanvragen nog niet helemaal was verstreken.

## IV. **BEOORDELING**

(39) Overeenkomstig artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm dan ook met staatsmiddelen bekostigde steunmaatregelen, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt. De Commissie is van oordeel dat in het onderhavige geval voor alle hier behandelde maatregelen is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 87, lid 1. De Commissie merkt bovendien op dat dit niet door de Italiaanse autoriteiten is betwist.

(40) Bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 worden twee garantiefondsen ingesteld (het ene voor ondernemingen in de industriële sector, het andere voor ondernemingen in de handelssector) om de risico's te dekken van de financiële herstructurering op grond van andere wetten waarnaar wordt verwezen; bij artikel 3 worden de voorwaarden gewijzigd voor de toepassing van de steunmaatregelen die bij één en van de in artikel 1 vermelde regelingen worden ingesteld met het oog op de sanering van de schuldenlast van de commerciële ondernemingen; artikel 5 voorziet in een steun die de vorm heeft van een rentesubsidie voor leningen die bestemd zijn om de sanering van de schuldenlast van ambachtelijke bedrijven mogelijk te maken; artikel 6 voorziet in steun in de vorm van een renteverlaging op leningen die worden toegekend voor een periode van ten hoogste één jaar aan ondernemers in de handelssector die werkzaam zijn op Sicilië en waarvan de omzet voor ten minste 70 % afkomstig is van de verkoop van citrusvruchten en groenten en fruit buiten het grondgebied van de regio; artikel 7 verleent het IRCAC toestemming om aan jonge coöperaties bedrijfskredieten met verlaagde rentevoet toe te kennen voor het opstarten van bedrijven.

(41) Daar de Italiaanse autoriteiten geen gegevens hebben verstrekt waaruit het tegendeel blijkt, is de Commissie van oordeel dat kan worden aangenomen dat ten minste een aantal van de begunstigden van de betrokken steunmaatregel werkzaam is in sectoren waarvan een groot deel van de producten worden uitgevoerd naar, dan wel ingevoerd uit andere lidstaten. In 1996 bedroeg de invoer van landbouwproducten in Italië uit andere lidstaten in totaal 28 734 miljard ITL en de Italiaanse uitvoer naar andere lidstaten 17 821 miljard ITL ([3]). Inzonderheid voor citrusvruchten en andere producten uit de sector groenten en fruit, waarop artikel 6 betrekking heeft, bedroeg de invoer in Italië uit andere lidstaten in 1995, toen de maatregel is aangemeld, in totaal 302 093 000 ECU voor fruit (waarvan 75 909 000 ECU voor citrusvruchten) en 138 525 000 ECU voor tuinbouwproducten, terwijl de Italiaanse uitvoer naar andere lidstaten 964 153 000 ECU bedroeg voor fruit (waarvan 60 652 000 ECU voor citrusvruchten) en 460 791 000 ECU voor tuinbouwproducten. Er dient te worden opgemerkt dat in Italië de regio Sicilië een typische producent van dergelijke producten is.

(42) Het verbod op het verlenen van staatssteun, dat is vervat in artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag is niet onvoorwaardelijk. In het onderhavige geval zijn de in artikel 87, lid 2, vermelde uitzonderingen evenwel duidelijk niet van toepassing en de Italiaanse autoriteiten hebben zich trouwens op deze uitzonderingen niet beroepen. De steun is evenmin bedoeld om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen, noch om een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat op te heffen, in de zin van artikel 87, lid 3, onder b), noch om de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed te bevorderen, in de zin van artikel 87, lid 3, onder d), en de Italiaanse autoriteiten hebben zich op deze uitzonderingen ook niet beroepen. Het is derhalve noodzakelijk te onderzoeken of de toepassing van de geplande maatregelen in aanmerking komt voor een uitzondering op grond van artikel 87, lid 3, onder a) of c), van het EG-Verdrag.

(43) Vóór alles doet de Commissie opmerken dat uit het door de bevoegde instanties verstrekte antwoord (zie overweging 29) blijkt dat de aangemelde wet die hier wordt behandeld, kan worden toegepast voor alle producten van bijlage I van het EG-Verdrag: deze beoordeling en het bepaalde in deze beschikking hebben dus betrekking zowel op landbouwproducten als op visserijproducten. Wanneer hierna eenvoudigheidshalve gewag wordt gemaakt van de „landbouw" en/of „landbouwproducten", moet daaronder ook „visserij" en „visserijproducten" worden verstaan.

(44) Bij artikel 1 van wet nr. 68/95 worden twee garantiefondsen ingesteld (het ene voor ondernemingen uit de industriële sector en het andere voor ondernemingen uit de handelssector) om de risico's te dekken van de financiële herstructureringsmaatregelen die zijn vastgesteld bij andere bepalingen (artikel 34 van regionale wet nr. 15/93; artikel 43 van regionale wet nr. 25/93, gewijzigd bij artikel 3 van regionale wet nr. 68/95, en artikel 44 van regionale wet nr. 25/93).

(45) Om verenigbaar te zijn met de voorschriften inzake staatssteun die gelden voor de sectoren waarop deze beschikking betrekking heeft (waarop de mededeling van de Commissie inzake de minimis-steun ([4]) niet van toepassing is), moet de financiële herstructurering plaatsvinden overeenkomstig de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden ([5]), die sinds 1 januari 1998 van toepassing zijn in de landbouwsector. Vóór de inwerkingtreding

([3]) *Bron*: ministerie van Landbouw; cijfers meegedeeld in het kader van steunmaatregel C 36/98 (beschikking nog niet bekendgemaakt).

([4]) PB C 68 van 6.3.1996, blz. 9.

([5]) PB C 283 van 19.9.1997, blz. 2 (zie punt 4.4 „Duur en herziening van de richtsnoeren").

van deze richtsnoeren stond de Commissie, wanneer aan bepaalde voorwaarden was voldaan, in de landbouwsector ook staatssteun toe die tot doel had de financiële kosten van de reeds uitgevoerde investeringen te verlagen ([6]). Om de beoordeling van de bij regionale wet nr. 68/95 vastgestelde steunmaatregelen te vergemakkelijken, worden de betrokken voorschriften hierna in het kort samengevat:

a) Volgens de geldende communautaire richtsnoeren moet herstructureringssteun voldoen aan de volgende algemene voorwaarden: i) het herstructureringsplan moet garanderen dat de betrokken onderneming opnieuw gezond zal worden doordat de economische en financiële levensvatbaarheid op lange termijn binnen een redelijk tijdsbestek zal worden hersteld op grond van realistische veronderstellingen inzake de omstandigheden waaronder de onderneming in de toekomst zal functioneren; ii) er dienen maatregelen te worden genomen om nadelige gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te neutraliseren; iii) het bedrag en de intensiteit van de steun moeten worden beperkt tot het strikt noodzakelijke minimum om de herstructurering mogelijk te maken en moeten in verhouding staan tot de voordelen die daarvan voor de Gemeenschap worden verwacht; iv) de onderneming moet het aan de Commissie voorgelegde en door haar goedgekeurde herstructureringsplan volledig uitvoeren en alle andere in de beschikking van de Commissie opgelegde verplichtingen nakomen; v) er moet toezicht worden uitgeoefend op de uitvoering, het verloop en het welslagen van het herstructureringsplan en hierover moet jaarlijks een gedetailleerd verslag bij de Commissie worden ingediend.

b) Wat reddingssteun betreft bepalen de thans geldende regels vervat in punt 3.1 van de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden dat, opdat steun door de Commissie als reddingssteun kan worden goedgekeurd, (…) hij aan de volgende voorwaarden moet voldoen: — de steun moet bestaan uit kassteun in de vorm van een kredietgarantie of af te lossen kredieten tegen een rente gelijk aan de marktrente; — de steun moet zich qua bedrag beperken tot het strikt noodzakelijke voor de voortzetting van de exploitatie van een onderneming (bijvoorbeeld dekking van de loonkosten, lopende leveringen); — de steun mag slechts worden uitgekeerd voor de periode (over het algemeen niet langer dan zes maanden) die noodzakelijk is voor de vaststelling van de noodzakelijke en mogelijke herstelmaatregelen; — de steun moet worden gerechtvaardigd door dringende sociale redenen en mag geen ongerechtvaardigde nadelige gevolgen hebben voor de situatie van de industrie en de landbouw in andere lidstaten. Een andere voorwaarde is voorts, dat de redding in beginsel een eenmalig karakter heeft. Het herhaaldelijk verlenen van reddingssteun, met als enig werkelijk resultaat een bestendiging van de bestaande situatie, waarbij het onvermijdelijke wordt uitgesteld en de daarmee gepaard gaande industriële, agrarische en sociale problemen naar andere, efficiëntere producenten en andere lidstaten worden verschoven, is beslist onaanvaardbaar.

c) Overeenkomstig de regels die de Commissie vóór de inwerkingtreding van de vorenvermelde richtsnoeren normaal hanteerde bij het onderzoek van de steunmaatregelen om de financiële kosten van leningen voor het financieren van reeds uitgevoerde investeringen te verlagen ([7]), mag „het totale subsidie-equivalent van de steun die is verleend bij het aangaan van de leningen en de geplande steun niet hoger zijn dan het steunpercentage dat normaal door de Commissie voor investeringssteun wordt gehanteerd (in de sector productie van grondstoffen en in de sector verwerking en afzet van in bijlage II (thans bijlage I) vermelde producten); de steun moet voldoen aan de sectorale beperkingen die eventueel van toepassing zijn. De steun moet worden toegekend na aanpassingen in de rente van de nieuwe leningen die zijn uitgevoerd om rekening te houden met de veranderingen in de kosten voor het verkrijgen van een lening (het steunbedrag moet lager zijn dan of gelijk zijn aan de wijziging in de rentevoet voor de nieuwe leningen) of moet betrekking hebben op landbouwbedrijven die waarborgen bieden inzake hun levensvatbaarheid, inzonderheid indien de financiële lasten voortvloeiend uit bestaande leningen zodanig zijn dat de ondernemingen in een kritieke situatie terecht kunnen komen en zelfs failliet kunnen gaan; de moeilijkheden van de bedrijven moeten een gevolg zijn van externe factoren en niet van interne factoren in het bedrijf zelf.”.

(46) Bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 worden twee garantiefondsen ingesteld (het ene voor ondernemingen uit de industriële sector en het andere voor ondernemingen uit de handelssector) om de risico's te dekken van de financiële herstructurering die wordt uitgevoerd overeenkomstig andere bepalingen, waaronder ook die welke worden uitgevoerd in het kader van artikel 44 van regionale wet nr. 25/93.

Artikel 44 van regionale wet nr. 25/93 voorzag in de toekenning van steun in de vorm van kredieten tegen verlaagde rentevoet voor de sanering van schulden van handelsondernemingen die werkzaam zijn in de sectoren groenten en fruit en citrusvruchten. In Beschikking 97/106/EG van 17 juli 1996 inzake de in regionale wet nr. 25/93 van de regio Sicilië vervatte steunmaatregelen ([8]) heeft de Commissie verklaard dat deze steun onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt was omdat hij niet voldoet aan de eisen die gelden voor steunmaatregelen voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden.

([6]) De bepalingen terzake waren vervat in het werkdocument van de Commissie van 6 maart 1989 „Steunmaatregelen om de aflossingen voor reeds uitgevoerde investeringen te verlichten; voor dit soort steun toegepaste criteria”. Voor recente precedenten van de toepassing van deze regels kan worden verwezen naar de eindbeschikking van de Commissie over steunmaatregelen C 65/97 (Portugal: consolidering van de schulden van intensieve varkenshouderijen en herstel van de varkenshouderij) die eerdaags zal worden gepubliceerd, en Beschikking 1999/484/EG van de Commissie van 3 februari 1999 betreffende de door de Spaanse overheid aan de onderneming Hijos de Andrés Molina SA (Hamsa) toegekende staatssteun (PB L 193 van 26.7.1999, blz. 1).

([7]) Voor deze regels, zie voetnoot 6.

([8]) PB L 37 van 7.2.1997, blz. 11.

In het kader van de procedure die is ingeleid ten aanzien van artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 hebben de nationale autoriteiten de Commissie geen enkele informatie meegedeeld op grond waarvan deze haar oorspronkelijke oordeel had kunnen wijzigen en de in artikel 44 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steunmaatregel als verenigbaar had kunnen aanmerken met de regels inzake staatssteun voor de redding en herstructurering van bedrijven in moeilijkheden of met andere regels inzake staatssteun die gelden voor de sectoren waarop deze beschikking betrekking heeft. Zo zijn inzonderheid geen bewijzen verstrekt — en zijn uit de door de nationale autoriteiten verstrekte gegevens ook geen bewijzen af te leiden — dat de maatregel voldoet aan de vigerende bepalingen inzake staatssteun voor de redding en herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of aan de regels waaraan de Commissie zich voordien normaliter hield bij het onderzoek van steunmaatregelen om de financiële lasten van leningen voor het financieren van reeds uitgevoerde investeringen te beoordelen (zie overweging 45).

Aangezien de Commissie in Beschikking 97/106/EG de steunmaatregelen in de vorm van rentesubsidie voor kredieten ter consolidering van schulden, waarin is voorzien bij artikel 44 van regionale wet nr. 25/93, onverenigbaar heeft verklaard met de bepalingen van de communautaire regeling inzake staatssteun en de in het kader van de procedure verstrekte gegevens de Commissie niet de mogelijkheid bieden om haar advies te wijzigen en te constateren dat de betrokken maatregelen in overeenstemming zijn met de voorschriften voor de redding of herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of met om het even welk ander voorschrift inzake staatssteun dat van toepassing is in de bij deze beschikking betrokken sectoren, kan de Commissie niets anders doen dan elke extra steun waarin is voorzien bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, die wordt verleend in de vorm van een aanvullende garantie voor deze schuldsaneringsmaatregelen (waarin is voorzien bij artikel 44 van regionale wet nr. 25/93) beschouwen als steun die niet voldoet aan de voorwaarden die in de communautaire regelgeving voor reddings- en herstructureringssteun zijn vastgesteld, en die in overweging 45 zijn beschreven, zonder dat deze maatregelen hoeven te worden getoetst aan de andere voorschriften die van toepassing zijn voor staatssteun die wordt verleend in de vorm van garanties ([9]).

Daar de meegedeelde gegevens ontoereikend zijn om de verenigbaarheid van de steunmaatregelen met de vorenvermelde voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake staatssteun die voor de betrokken sectoren gelden, te kunnen vaststellen, moet de Commissie, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag ([10]), ten aanzien van de steun voorzien in artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, voorzover dit verwijst naar de steunmaatregelen waarin is voorzien bij artikel 44 van regionale wet nr. 25/93, een negatieve beschikking geven.

(47) Bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 worden twee garantiefondsen ingesteld (het ene voor ondernemingen uit de industriële sector en het andere voor ondernemingen uit de handelssector) om de risico's te dekken van maatregelen voor financiële herstructurering die worden uitgevoerd op grond van andere bepalingen, waaronder ook die uitgevoerd in het kader van artikel 34 van regionale wet nr. 15/93.

Artikel 34 van regionale wet nr. 15/93 voorziet in de toekenning van staatssteun in de vorm van renteverlaging voor de financiële herstructurering van bedrijven in de industriesector. Deze maatregel is door de Commissie goedgekeurd onder nummer N 730/95. Daar de oorspronkelijk goedgekeurde steun bestemd was voor ondernemingen in de industriesector, lijken er geen elementen te zijn om aan te nemen dat de steunmaatregel ook is toegepast in de sectoren waarop deze beschikking betrekking heeft.

Daar de nationale autoriteiten echter geen antwoord hebben verstrekt op de vragen die door de Commissie in haar beschikking tot inleiding van de procedure waren gesteld, en voorzover niet kan worden uitgesloten dat de steunmaatregel ook kan gelden voor de sectoren waarop de onderhavige beschikking betrekking heeft, moet de Commissie de verenigbaarheid ervan met de voorschriften die gelden voor de bij deze beschikking betrokken sectoren onderzoeken.

In het kader van de procedure die is ingeleid ten aanzien van artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, hebben de nationale autoriteiten geen enkele informatie verstrekt die de Commissie de mogelijkheid biedt om de verenigbaarheid van de oorspronkelijk bij artikel 34 van regionale wet nr. 15/93 vastgestelde steunmaatregelen in de vorm van renteverlaging met de voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun voor bedrijven in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake reddingssteun die gelden in de bij deze beschikking betrokken sectoren, te beoordelen. De nationale autoriteiten hebben inzonderheid geen bewijs geleverd, en uit de door de nationale autoriteiten verstrekte gegevens zijn ook geen bewijzen af te leiden, dat de maatregel voldoet aan de vigerende bepalingen inzake staatssteun voor redding en herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of aan de voorschriften die voordien normaliter door de Commissie werden gehanteerd bij haar onderzoek van de steunmaatregelen om de financiële kosten van leningen voor de financiering van reeds uitgevoerde investeringen te verlagen (zie overweging 45).

Daar de Commissie, op basis van de gegevens die zijn verstrekt in het kader van de ten aanzien van artikel 1

([9]) Deze voorschriften zijn thans vervat in de mededeling van de Commissie over de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op in de vorm van garanties toegekende staatssteun, door de Commissie goedgekeurd op 24 november 1999 (maar nog niet is gepubliceerd), en die de brieven SG(89) D/4328 van 5 april 1989 en SG(89) D/12772 van 12 oktober 1989 van de Commissie aan de lidstaten vervangt.

([10]) PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

van regionale wet nr. 68/95 ingeleide procedure, niet kan vaststellen of de betrokken maatregelen in overeenstemming zijn met de voorschriften inzake de redding of herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake staatssteun die in de bij deze beschikking betrokken sectoren gelden, beschouwt de Commissie elke aanvullende steun waarin bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 is voorzien en die wordt verstrekt in de vorm van een aanvullende garantie bij de maatregelen voor financiële herstructurering (waarin is voorzien bij artikel 34 van regionale wet nr. 25/93), als een steunmaatregel die niet voldoet aan de voorwaarden die in de communautaire voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun zijn bepaald (zie overweging 45), zonder dat het nodig is om de andere voorschriften die gelden voor staatssteun in de vorm van garanties ([11]) te onderzoeken.

Daar de verstrekte informatie ontoereikend is om de verenigbaarheid van de steunmaatregelen met de vorenvermelde voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften betreffende staatssteun die in de betrokken sectoren van toepassing zijn, vast te stellen, moet de Commissie, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EG) nr. 659/1999 een negatieve beschikking vaststellen ten aanzien van de in artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steunmaatregelen, voorzover daarin wordt verwezen naar de in artikel 34 van regionale wet nr. 15/93 genoemde steunmaatregelen.

Wat betreft de steunmaatregelen waarin is voorzien bij artikel 34 van regionale wet nr. 15/93, die door de Commissie voor de industriesector zijn goedgekeurd onder nummer N 730/95, behoudt de Commissie zich het recht voor om, overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EG) nr. 659/1999, de in artikel 88, lid 2 van het EG-Verdrag bedoelde procedure in te leiden, om zich ervan te vergewissen of de door de Commissie voor niet in bijlage I van dit Verdrag vermelde producten goedgekeurde steunmaatregelen niet zonder toestemming ook worden toegepast in sectoren die betrekking hebben op in bijlage I vermelde producten.

(48) Bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 worden twee garantiefondsen ingesteld (het ene voor ondernemingen uit de industriële sector en het andere voor ondernemingen uit de handelssector) om de risico's te dekken van de financiële herstructurering die wordt uitgevoerd op basis van andere bepalingen en met name in het kader van artikel 43 van regionale wet nr. 25/93.

Artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 voorziet in de toekenning van steun voor de sanering van de schuldenlast van handelsondernemingen, die is goedgekeurd als „de minimis"-steun in het kader van steunmaatregel N 472/94. Voor deze maatregel hebben de nationale autoriteiten opmerkingen meegedeeld die verwijzen naar de opmerkingen die zijn verstrekt in het kader van artikel 3 van regionale wet nr. 68/95 (zie overweging 34). In hun opmerkingen hebben de Italiaanse autoriteiten erop gewezen dat, hoewel de Commissie ten aanzien van artikel 44 van regionale wet nr. 25/93 een negatieve beschikking had vastgesteld (zie overweging 46), de nationale autoriteiten voor artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 „akte hadden genomen van de „stilzwijgende instemming" die zij hadden menen te kunnen afleiden uit het feit dat het bevoegde directoraat (waarvan kan worden aangenomen dat het, zoals dit gewoonlijk gebeurt, door andere diensten op de hoogte was gebracht) sedert enkele jaren (drie) ten aanzien van het genoemde artikel 43 geen enkel bezwaar had aangetekend".

Met betrekking tot deze opmerkingen wijst de Commissie er in de eerste plaats op dat de nationale autoriteiten op geen enkele wijze een „stilzwijgende instemming" met de toepassing van de „de minimis"-regel in de landbouwsector konden veronderstellen, daar deze regel niet geldt voor de landbouwsector. Er dient inzonderheid op te worden gewezen dat de landbouwsector en de visserijsector uitdrukkelijk zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de mededeling van de Commissie inzake de minimis-steun ([12]), zoals die thans wordt toegepast, en dat zij ook uitdrukkelijk waren uitgesloten van het toepassingsgebied van de „de minimis-regel" die oorspronkelijk was vastgesteld bij de communautaire kaderregeling inzake overheidssteun voor het midden- en kleinbedrijf ([13]).

Ten tweede herhaalt de Commissie, gezien de door de nationale autoriteiten meegedeelde opmerkingen, haar bedenkingen over de toepasbaarheid van de in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steunregeling in de bij deze beschikking betrokken sectoren.

Ten derde merkt de Commissie op dat de nationale autoriteiten in het kader van deze procedure geen enkele informatie hebben verstrekt op grond waarvan de steunmaatregelen waarin oorspronkelijk bij artikel 43 was voorzien om de schulden van handelsondernemingen te dekken, als verenigbaar met de voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake staatssteun die voor de bij deze beschikking betrokken sectoren gelden, kunnen worden beschouwd. Inzonderheid zijn door de nationale autoriteiten geen bewijzen geleverd noch gegevens verstrekt die aantonen dat de maatregel voldoet aan de thans geldende voorschriften inzake staatssteun voor de redding en herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of met de voorschriften die voordien normaliter door de Commissie werden gehanteerd bij haar onderzoek van steunmaatregelen om de financiële lasten van leningen die zijn aangegaan om reeds uitgevoerde investeringen te financieren, te verlichten (zie overweging 45).

Daar de informatie die is verstrekt in het kader van de procedure die is ingeleid ten aanzien van artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, de Commissie niet de mogelijkheid biedt om de verenigbaarheid van de maatregelen waarin is voorzien bij artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 met de voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of

([11]) Zie voetnoot 9.

([12]) Zie voetnoot 4.

([13]) PB C 213 van 19.8.1992, blz. 2 (punten 3.2 en 1.6).

met andere voorschriften inzake staatssteun voor de bij deze beschikking betrokken sectoren, vast te stellen, is de Commissie van oordeel dat elke aanvullende steun in de vorm van een aanvullende garantie bij maatregelen voor financiële herstructurering (waarin is voorzien bij artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 en die overeenkomstig de „de minimis-regel" in de sectoren landbouw en visserij worden uitgevoerd), waarin is voorzien bij artikel 1 van regionale wet nr. 68/95, moet worden beschouwd als een steunmaatregel die niet voldoet aan de voorwaarden die in de communautaire voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun zijn vastgesteld (zie overweging 45), en dat het niet nodig is deze maatregelen te toetsen aan de andere voorschriften die gelden voor staatssteun die wordt verleend in de vorm van garanties ([14]).

Bijgevolg, daar de verstrekte informatie ontoereikend is om de verenigbaarheid van de steunmaatregelen met de vorenvermelde voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake staatssteun die voor de betrokken sectoren gelden, vast te stellen, moet de Commissie, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EG) nr. 659/1999 een negatieve beschikking geven ten aanzien van de in artikel 1 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steunmaatregelen, voorzover daarin wordt verwezen naar de in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steunmaatregelen.

Wat betreft de in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steunmaatregelen, die door de Commissie zijn goedgekeurd als „de minimis"-steun onder nummer N 472/94, behoudt de Commissie zich het recht voor om, overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EG) nr. 659/1999, de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure in te leiden om te onderzoeken of de steunmaatregelen die door de Commissie zijn goedgekeurd voor niet in bijlage I van het Verdrag genoemde producten, niet zonder toelating ook ten onrechte zijn toegepast in sectoren van de in bijlage I vermelde producten.

(49) Artikel 3 van regionale wet nr. 68/95 wijzigt de voorwaarden voor de toekenning van de steun in het kader van de regeling die is ingesteld bij artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 voor de sanering van de schuldenlast van handelsondernemingen, die is goedgekeurd als „de minimis-steun" onder nummer N 472/94 (zie overweging 48). De Commissie merkt op dat artikel 3, lid 4, van regionale wet nr. 68/95 bepaalt dat de in dat artikel bedoelde steun aan de ondernemingen wordt verleend binnen de grenzen die gelden voor de „de minimis"-steun, terwijl de betreffende regeling niet geldt voor de bij deze beschikking betrokken sectoren. De Commissie moet echter ook rekening houden met een reeks andere factoren en inzonderheid met a) de twijfels die zij reeds had geuit bij de inleiding van de procedure; b) de door de nationale autoriteiten gemaakte opmerkingen die hiervoren zijn aangehaald (zie overwegingen 34 en 48) met betrekking tot artikel 43 van regionale wet nr. 25/93; c) het feit dat, gelet op deze opmerkingen, artikel 3 van regionale wet nr. 68/95, dat verwijst naar artikel 43 van regionale wet nr. 25/93, ook zou kunnen worden toegepast in de bij deze beschikking betrokken sectoren; d) het feit dat artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 betrekking heeft op steunmaatregelen voor de sanering van de schuldenlast van handelsondernemingen, die zijn goedgekeurd in het kader van de „de minimis"-regel, en e) ten slotte het feit dat de nationale autoriteiten geen informatie hebben verstrekt die de Commissie de mogelijkheid bood om in dit kader de eventuele verenigbaarheid van de steunmaatregelen met de regelgeving inzake staatssteun in de sectoren landbouw en visserij (inzonderheid met de voorschriften voor de redding en herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden) te beoordelen. Daar de verstrekte informatie ontoereikend is om de verenigbaarheid van de onderzochte steunmaatregelen met de voorschriften inzake redding en herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden (zie overweging 45) of met andere voorschriften betreffende staatssteun die voor de betrokken sectoren van toepassing zijn, te beoordelen, moet de Commissie derhalve, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EG) nr. 659/1999, om de hiervoren reeds aangegeven redenen die hier volledig worden overgenomen (zie overweging 48), een negatieve beschikking geven over de in artikel 3 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steunmaatregelen, voorzover deze bepaling verwijst naar de steun zoals bedoeld in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93, en kan worden toegepast in de bij deze beschikking betrokken sectoren.

Wat de in artikel 43 van regionale wet nr. 25/93 bedoelde steunmaatregelen betreft, die door de Commissie zijn goedgekeurd als „de minimis"-steun onder nummer N 472/94, behoudt de Commissie zich het recht voor om, overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EG) nr. 659/1999, de in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag bedoelde procedure in te leiden om te onderzoeken of de steunmaatregelen voor niet in bijlage I van het Verdrag vermelde producten, waarvoor de Commissie toestemming had gegeven, niet ten onrechte zonder toestemming ook zijn toegepast in sectoren van de in bijlage I vermelde producten.

(50) Artikel 5 van regionale wet nr. 68/95 heeft betrekking op de steun in de vorm van rentesubsidie voor bij kredietinstellingen aangegane leningen voor de sanering van de schulden van ambachtelijke ondernemingen, die als de minimis-steun is goedgekeurd in het kader van steunmaatregel N 750/A/95. De Italiaanse autoriteiten hebben in het kader van de procedure geen enkele opmerking gemaakt. Daar de oorspronkelijk goedgekeurde steunmaatregelen betrekking hadden op de sector ambachtelijke bedrijven, lijken er geen redenen te zijn om aan te nemen dat deze steunmaatregelen niet ook kunnen worden toegepast in de bij deze beschikking betrokken sectoren. Daar de nationale autoriteiten evenwel geen enkele informatie hebben verstrekt, hoewel zij hierom waren verzocht, en niet kan worden uitgesloten dat deze maatregelen ook zouden kunnen worden toegepast in de bij deze beschikking betrokken sectoren, waarvoor de de minimis-regel niet geldt, moet de Commissie de verenigbaarheid ervan met de voor deze sectoren geldende voorschriften onderzoeken.

In het kader van de onderhavige procedure hebben de nationale autoriteiten geen enkele informatie verstrekt die

([14]) Zie voetnoot 9.

de Commissie de mogelijkheid biedt om te besluiten dat de in artikel 5 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun in de vorm van een rentesubsidie voor leningen die zijn aangegaan om de schuldenlast van ondernemingen te saneren, verenigbaar is met de voorschriften voor de redding of de herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften voor het verlenen van staatssteun in de bij deze beschikking betrokken sectoren. Zij hebben inzonderheid geen bewijzen verstrekt, en in de door de nationale autoriteiten verstrekte gegevens zijn ook geen bewijzen te vinden, dat de steunmaatregel voldoet aan de voorschriften die momenteel gelden voor staatssteun voor de redding en de herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden of met de voorschriften die voordien normaal door de Commissie werden gehanteerd bij haar onderzoek van steunmaatregelen om de financiële lasten van leningen voor de financiering van reeds uitgevoerde investeringen te verlichten (zie overweging 45).

Daar de verstrekte informatie ontoereikend is om de verenigbaarheid van de in artikel 5 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun (in de vorm van een rentesubsidie voor leningen die zijn aangegaan om de schulden van ondernemingen te dekken) met de voorschriften inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden of met andere voorschriften inzake staatssteun die voor de betrokken sectoren gelden, te beoordelen, moet de Commissie, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EG) nr. 659/1999, een negatieve beschikking geven ten aanzien van de in artikel 5 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steunmaatregelen, voorzover deze kunnen worden toegepast in de bij deze beschikking betrokken sectoren.

(51) Artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 voorziet in het verlenen van steun in de vorm van rentesubsidies voor leningen met een looptijd van ten hoogste één jaar, die verstrekt zijn aan handelaren op Sicilië, wier omzet voor ten minste 70% afkomstig is van de verkoop van citrusvruchten of groenten en fruit buiten de regio. In hun opmerkingen voeren de Italiaanse autoriteiten aan dat de maatregel een herfinanciering is van een maatregel die reeds eerder door de Commissie is goedgekeurd (artikel 48 van regionale wet nr. 32/91) en dat het gaat om een kortlopende lening met rentesubsidie, die moet worden getoetst aan de criteria die vóór de inwerkingtreding van de mededeling van de Commissie inzake steunmaatregelen van de staten in de vorm van kortlopend krediet met rentesubsidie in de landbouw („beheerskredieten") ([15]) voor dit soort steun golden. De door de Italiaanse autoriteiten aangevoerde argumenten kunnen niet worden aanvaard en wel om de volgende redenen.

(52) Met betrekking tot het argument dat de steun een „herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91" zou zijn en dat de goedkeuring door de Commissie van een herfinanciering van deze bepaling „in hoge mate de wetgever van 1995 had beïnvloed en bij de rechthebbenden gewettigde verwachtingen had gewekt", zoals reeds was verklaard in het telexbericht van de Italiaanse autoriteiten van 10 november 1998, merkt de Commissie het volgende op:

a) De oorspronkelijke goedkeuring van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 (steunmaatregel N 377/91) als „kortlopende lening tegen verlaagde rentevoet" had betrekking op de financiering van de maatregel voor de periode 1991-1993, zonder verwijzing naar specifieke „verkoopseizoenen" waarin de maatregel zou zijn toegepast (de maatregel bevatte een volledig „toevallige" verwijzing naar het verkoopseizoen 1990/1991, waarbij een afwijking van deze voorwaarden werd vastgesteld). Hoewel het normaal door de Commissie voor dit soort steunmaatregelen bevolgde principe nog niet in een schriftelijk document was gecodificeerd (de criteria die golden voor steun in de vorm van kortlopende leningen tegen verlaagde rentevoet zijn beschreven in overweging 54), kon de goedkeuring van de maatregel als „kortlopende lening tegen verlaagde rentevoet" slechts gebaseerd zijn op de constatering dat het daadwerkelijk ging om een „kortlopende lening tegen verlaagde rentevoet", die werd toegekend om de normale bedrijfsvoering mogelijk te maken voor een landbouwondernemer die zelf de kosten in verband met het beheer van de agrarische productiecyclus moest financieren in afwachting dat hij in het bezit kwam van de inkomsten die deze productiecyclus zou opleveren. Bij de goedkeuring van deze maatregel had de Commissie bovendien verklaard dat „wat de steun in de vorm van beheerskredieten tegen verlaagde rentevoet betreft, de Commissie zich niet verzette tegen de toekenning ervan, maar zich het recht voorbehield haar standpunt later te herzien overeenkomstig artikel 93, lid 1, van het Verdrag".

b) Bij een latere goedkeuring van de „herfinanciering" van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 werd uitdrukkelijk verwezen naar de financiering, in de verkoopseizoenen 1995 en 1996, van de maatregel als „kortlopende lening tegen verlaagde rentevoet" voor het „verkoopseizoen 1992/1993". Daar de periode 1992/1993 binnen het oorspronkelijke tijdvak lag waarin was voorzien bij artikel 48, waarnaar werd verwezen, had de Commissie geoordeeld dat de nieuwe maatregel een „herfinanciering" vormde van reeds goedgekeurde maatregelen (C 61/96, ex steunmaatregel N 408/B/96). De artikelen betreffende de „herfinanciering" waren met name i) artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 (C 61/96, ex steunmaatregel N 408/B/96), dat verwees naar de „doeleinden" van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 en de financiering, in het boekjaar 1995, van het „verkoopseizoen" 1992/1993 toestond (2 000 miljoen ITL), en ii) artikel 20 van regionale wet nr. 33/96 (C 61/96, ex steunmaatregel N 408/B/96), dat verwees naar de „doeleinden" van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 en artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 en de financiering, in het boekjaar 1996, van het „verkoopseizoen" 1992/1993 toestond (2 000 miljoen ITL).

c) In de brief waarmee zij de voornoemde herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 voor het verkoopseizoen 1992/1993 goedkeurde (C 61/96, ex steunmaatregel N 408/B/96) wees de Commissie de nationale autoriteiten erop dat met de goedkeuring van de herfinanciering niet werd vooruitgelopen op

([15]) PB C 44 van 16.2.1996, blz. 2.

het oordeel over de nieuwe maatregel, die was aangemeld en werd onderzocht in het kader van steunmaatregel N 750/B/95 (artikel 6 van regionale wet nr. 68/95), die een nieuwe steunregeling vormde (SG(97) D/455 van 23 januari 1997), en kondigde hun tevens aan dat regionale wet nr. 68/95 zou worden getoetst aan de nieuwe regelgeving die met ingang van 31 december 1996 zou gelden voor „beheerskredieten".

d) Artikel 6 van de (hier behandelde) regionale wet nr. 68/95 bevat geen verwijzing naar artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, maar neemt er wel grotendeels de inhoud van over, aangezien het de financiering in de periode 1995-1997 van de „verkoopseizoenen" 1993/1994, 1994/1995 en 1995/1996 toestaat. In tegenstelling tot artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, dat, klaarblijkelijk, bepalingen voor de toekomst bevatte, en in tegenstelling tot artikel 7 van regionale wet nr. 81/95 en artikel 20 van regionale wet nr. 33/96, die, hoewel zij bepalingen bevatten voor een verkoopseizoen in het verleden, dit verkoopseizoen aanduidden als het verkoopseizoen 1992/1993, dat reeds was opgenomen in de goedkeuring van het oorspronkelijke artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, voorziet artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 duidelijk in steunmaatregelen die alleen betrekking hebben op verkoopseizoenen in het verleden (/1993/1994, 1994/1995 en 1995/1996) en die bovendien niet waren opgenomen in de oorspronkelijke goedkeuring van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91, die betrekking had op de financiering van de driejarige periode 1991-1993. De vaststelling van steunmaatregelen in de vorm van kortlopende leningen tegen verlaagde rentevoet voor reeds afgelopen verkoopseizoenen (zie overweging 54), strookt niet met de gedachte die aan de basis ligt van de regelgeving inzake steun voor „kortlopende leningen tegen verlaagde rentevoet" in de landbouwsector, die slechts bij wijze van uitzondering wordt beschouwd als steunmaatregel die kan bijdragen tot de ontwikkeling van de landbouwsector, in afwijking van het verbod dat is vervat in artikel 87 van het EG-Verdrag. Er dient bovendien op te worden gewezen dat de diensten van de Commissie, binnen de termijn van twee maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van regionale wet nr. 68/95 (onderzocht in het kader van steunmaatregel N 750/B/95), de Italiaanse autoriteiten hadden gewaarschuwd dat a) de steunmaatregelen voor de verkoopseizoenen 1993/1994 en 1994/1995 leken te moeten worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering, die onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt, en deze autoriteiten hadden verzocht de betrokken maatregelen in te trekken, tenzij zij in staat waren aan te tonen dat de betrokken steunmaatregelen voldeden aan de destijds geldende criteria inzake steun voor herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden (zie overweging 45); b) de steunmaatregelen voor het verkoopseizoen 1995/1996 moesten voldoen aan de criteria die waren vermeld in het nieuwe ontwerp voor een mededeling, waarvan een kopie werd bijgevoegd; c) de in artikel 6 bedoelde steunmaatregelen, die bestemd waren voor ondernemingen waarvan het omzetcijfer voor ten minste 70 % moest zijn verkregen door de verkoop van citrusvruchten en groenten en fruit buiten de regio, een exportsteun leken te vormen die onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt en de nationale autoriteiten hadden verzocht de maatregel in te trekken of te wijzigen, ofwel hun weigering om aan dit verzoek gevolg te geven, duidelijk toe te lichten; deze toelichtingen zijn nooit meegedeeld (zie de punten 1, 2 en 3 van brief VI/036342 van 2 oktober 1995). In haar beschikking tot inleiding van de procedure had de Commissie uitdrukkelijk uiting gegeven aan haar vermoeden dat de betrokken steunmaatregelen in werkelijkheid een exportsteun betroffen.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat artikel 6 van regionale wet nr. 68/95, dat slechts de inhoud van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 overneemt, zonder er evenwel naar te verwijzen, en bepalingen bevat die betrekking hebben op het verleden in plaats van op de toekomst, stricto sensu niet kan worden beschouwd als een herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91.

(53) Er moet derhalve worden onderzocht of de in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun kan worden beschouwd — zoals de Italiaanse autoriteiten beweren — als een „kortlopende lening tegen verlaagde rentevoet", die verenigbaar is met de normaliter door de Commissie terzake gehanteerde principes.

De regelgeving inzake kortlopende leningen tegen verlaagde rentevoet in de landbouwsector die op het tijdstip van de kennisgeving van toepassing was, verbiedt de toekenning van een lening voor een enkel product of een enkele activiteit en beperkt de duur ervan tot twaalf maanden.

Bij brief SG(97) D/455 van 23 januari 1997, waarbij de herfinanciering van artikel 48 van regionale wet nr. 32/91 voor het verkoopseizoen 1992/1993 voor de laatste maal werd toegestaan (steunmaatregel C 61/96, ex steunmaatregel N 408/B/96), wees de Commissie de Italiaanse autoriteiten erop dat de goedkeuring van de herfinanciering niet vooruitliep op het onderzoek van de nieuwe maatregel die was aangemeld en die werd onderzocht in het kader van steunmaatregel N 750/B/95 (d.w.z. artikel 6 van regionale wet nr. 68/95), die een nieuwe steunregeling vormde (SG(97) D/455 van 23 januari 1997), en deelde hen mee dat regionale wet nr. 68/95 zou worden getoetst aan de nieuwe regelgeving inzake „beheerskredieten" die na 31 december 1996 van toepassing was (mededeling van de Commissie inzake steunmaatregelen van de staten in de vorm van kortlopend krediet met rentesubsidie in de landbouw).

Naar aanleiding van een eerste schorsing van de toepassing van de nieuwe regels, heeft de Commissie de lidstaten evenwel bij brief SG(97) D/10801 van 19 december 1997 meegedeeld dat, vanaf 30 juni 1998, de mededeling van de Commissie inzake kortlopende leningen met rentesubsidie in de landbouw zou worden toegepast zoals uitgelegd in de vorenvermelde brief SG(97) D/10801 van de Commissie van 19 december 1997 en dat de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag (toen artikel 93, lid 2) zou worden ingeleid ten aanzien van de steunmaatregelen die „in werking zouden zijn getreden of

zouden zijn gebleven" na 30 juni 1998 en die niet voldeden aan de nieuwe voorschriften.

Gelet op het feit dat de onderzochte steunmaatregel, die is ingesteld bij artikel 6 van regionale wet nr. 68/95, zou zijn toegepast in de „verkoopseizoenen" 1993/1994, 1994/1995 en 1995/1996 en dat de latere mededeling van de Commissie inzake steunmaatregelen van de staten in de vorm van kortlopend krediet met rentesubsidie in de landbouw zou worden toegepast op de na 30 juni 1998 „in werking getreden of in werking gebleven steunmaatregelen", lijkt het dat de steun voor kortlopend krediet met rentesubsidie die is toegekend voor de „verkoopseizoenen" 1993/194, 1994/1995 en 1995/1996 nog kan worden onderzocht op basis van de criteria die voor kortlopend krediet met rentesubsidie golden vóór 30 juni 1998, de datum vanaf welke de nieuwe mededeling wordt toegepast.

(54) Het ging daarbij om de volgende criteria: de leningen moeten „seizoengebonden" zijn en bestemd zijn om algemene kosten (aankoop van grondstoffen, betaling van arbeidskrachten, enz.) te financieren, de lening mag niet uitsluitend voor een bepaald product of een bepaalde activiteit worden toegekend en de duur ervan mag niet meer dan twaalf maanden bedragen. In dat verband dient erop te worden gewezen dat de nieuwe voorschriften die voor dit soort steun gelden, en die zijn vervat in de mededeling van de Commissie inzake kortlopend krediet met rentesubsidie in de landbouw, dezelfde criteria bevatten, maar tegelijk ook andere strengere eisen, *waarover de nationale autoriteiten in hun opmerkingen geen gewag hebben gemaakt*.

In het onderhavige geval lijken de toen voor „beheerskredieten" geldende criteria niet in acht te zijn genomen, en wel om de volgende redenen:

a) ten eerste, heeft artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 uitsluitend betrekking op handelsondernemingen die werkzaam zijn in Sicilië en die ten minste 70% van hun omzet behalen met de verkoop van citrusvruchten en groenten en fruit buiten de regio. De steun lijkt dus uitsluitend te worden toegekend aan twee specifieke categorieën producten en dus, in hoofdzaak, betrekking te hebben op een enkele activiteit (de uitvoer uit Sicilië);

b) ten tweede, gezien de strekking van de door de nationale autoriteiten meegedeelde opmerkingen (zie overwegingen 31 en 32), kan niet worden uitgesloten dat de betrokken leningen een looptijd van meer dan twaalf maanden kunnen hebben gehad (volgens de opmerkingen van de nationale autoriteiten: „… bovendien zijn in deze regelgeving (van de Commissie) geen maximale steunintensiteiten bepaald en staat zij toe dat de lening met verlaagde rentevoet jaarlijks wordt vernieuwd … De mogelijkheid om jaarlijks deze leningen te vernieuwen, waarin door de vorenvermelde communautaire regelgeving is voorzien, beperkt overigens, voorzover zulks noodzakelijk is, de bepaling die in de regionale regelgeving is opgenomen in verband met de duur van de aflossing van de lening in 36 maanden. … Wij vestigen de aandacht op de duur van de aflossing, omdat het bedrag van de lening reeds afneemt vanaf de eerste maand nadat ze is toegekend, zodat de gemiddelde duur ervan veel korter is dan 36 maanden");

c) ten derde, ook indien men aanneemt dat de lening met rentesubsidie niet is verleend voor één bepaald product (maar voor twee soorten producten) of niet is verleend voor één bepaalde activiteit (maar voornamelijk voor één enkele activiteit, de uitvoer) en dat de looptijd van de lening niet meer dan twaalf maanden bedraagt (hetgeen niet zeker is), lijkt de steun, daar de nationale autoriteiten hebben bevestigd dat „de landbouwondernemers geen belangstelling hadden, en ook niet hadden kunnen hebben voor een steun die bestemd was voor kopers (handelaars) die op het tijdstip waarop ze de goederen aankochten, normaal geen voordeel konden verwachten dat nog moest worden toegekend bij een wet die achteraf diende te worden aangenomen" en dat „de regionale wet nr. 68/95 is goedgekeurd toen de eerste twee verkoopseizoenen waarop zij betrekking had (1993/1994 en 1994/1995) reeds voorbij waren, terwijl het verkoopseizoen 1995/1996 reeds begonnen was", niet te beantwoorden aan de gedachte die aan de basis ligt van het criterium van „seizoengebondenheid" van de lening, namelijk de landbouwondernemer in staat te stellen de uitgaven in verband met de landbouwproductiecyclus reeds te financieren voordat hij kan beschikken over de opbrengst van de verkoop van zijn productie aan het einde van deze cyclus.

Dat wordt ook bevestigd door de volgende verklaringen van de Italiaanse autoriteiten: „… de nationale autoriteiten wijzen er voorts op dat het in dit geval niet gaat om leningen die worden toegekend om te voorzien in behoeften van de betrokken bedrijven op korte termijn, maar om een herschikking van de schuldenlast die het gevolg is van kortlopende bankleningen die zijn aangegaan tegen zeer hoge rentevoeten die, zoals eerder uiteengezet, de concurrentievoorwaarden tussen de bedrijven op het eiland en die in de rest van Italië, en zeker ten opzichte van die in de andere landen van de Gemeenschap, vervalsen. (…) Indien de bedrijven toegang zouden hebben gehad tot leningen op korte termijn tegen eenzelfde rentevoet als de verlaagde rentevoet, die ongeveer gelijk is aan de gemiddelde rentevoet in de rest van Italië, zouden ze zeker niet met hun huidige schuldenlast zijn opgezadeld." (zie overweging 32).

Het feit dat de onderzochte „leningen met rentesubsidie" niet voldoen aan de primaire eis, namelijk die dat ze kunnen worden aangemerkt als kortlopende leningen met rentesubsidie, in de betekenis die de Commissie daaraan normaal toekent, lijkt ook te worden bevestigd door de verklaring van de Italiaanse autoriteiten dat „uit de betrokken bepalingen blijkt dat de verwijzing naar de omvang van de verkopen was ingegeven door de wens van de regionale wetgever om een afzetsector af te bakenen die, wegens de omvang van de omzet van de bedrijven, meer dan andere reële risico's inhield voor ernstige aantastingen van de werkgelegenheid. Vandaar de bepaling in lid 4 van het betrokken artikel", die voorzag in de

intrekking van de toegekende rentesubsidie en de terugvordering van de reeds uitgekeerde subsidie indien de begunstigden de verplichting om hun werkgelegenheid te handhaven, niet zouden nakomen.

Hieruit volgt dat de steunmaatregelen zoals bedoeld in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95, dat betrekking heeft op het verleden in plaats van op de toekomst, uitsluitend gelden voor twee specifieke categorieën producten, voornamelijk verband houden met één enkele activiteit (uitvoer buiten de regio), een toepassingstermijn lijken te hebben van meer dan twaalf maanden, niet lijken te beantwoorden aan het beginsel dat aan de basis van dit soort steunmaatregelen moet liggen en derhalve niet kunnen worden beschouwd als „kortlopende leningen met rentesubsidie" die voldoen aan de regels die de Commissie normaal voor dit soort steunmaatregelen hanteert sedert of vóór de datum waarop de „mededeling van de Commissie inzake kortlopend krediet met rentesubsidie in de landbouw" in werking is getreden.

(55) In hun opmerkingen hebben de Italiaanse autoriteiten betwist dat de betrokken steunmaatregelen konden worden beschouwd als „exportsteun", waarbij zij er inzonderheid op hebben gewezen dat onder „verkopen buiten het grondgebied van de regio" niet noodzakelijk of uitsluitend uitvoer van de producten kon worden verstaan. De Commissie neemt akte van het feit dat de verkoop buiten het grondgebied van de regio niet noodzakelijk of uitsluitend betekent dat de producten buiten het Italiaanse grondgebied moeten worden uitgevoerd en daarom wordt in deze beschikking niet verder ingegaan op dit aspect van het onderzoek van de betrokken steunmaatregel. Overwegende evenwel dat de methode voor de berekening van de steun (zie overweging 23) lijkt overeen te komen met een methode voor de berekening van exportsteun, zoals de Commissie reeds in haar beschikking tot inleiding van de procedure heeft opgemerkt, aangezien de nationale autoriteiten hun opmerkingen baseren op een letterlijke interpretatie van artikel 6 van regionale wet nr. 68/95, maar geen documentaire bewijzen verstrekken van de gegevens betreffende, bijvoorbeeld, de uitvoer buiten het grondgebied van de regio naar de rest van Italië of naar buiten het Italiaanse grondgebied, kan de Commissie niet uitsluiten dat de steun de facto een exportsteun kan zijn.

(56) In hun opmerkingen hebben de nationale autoriteiten geen beroep gedaan op de mogelijkheid dat de in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun zou kunnen voldoen aan de voorwaarden voor reddings- of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden. Overeenkomstig de communautaire richtsnoeren terzake ([16]) moet reddingssteun bestaan uit kassteun in de vorm van een kredietgarantie of af te lossen kredieten tegen een rente gelijk aan de marktrente, zich qua bedrag beperken tot het strikt noodzakelijke voor de voortzetting van de exploitatie van een onderneming (bijv. dekking van de loonkosten, lopende leveringen), alleen worden uitgekeerd voor de periode (over het algemeen niet langer dan zes maanden) die noodzakelijk is voor de vaststelling van de noodzakelijke en mogelijke herstelmaatregelen, worden gerechtvaardigd door dringende sociale redenen en niet ten gevolge hebben dat de situatie van de industrie of de landbouwsector in andere lidstaten uit het evenwicht wordt gebracht. Een andere voorwaarde is voorts dat de redding in beginsel een eenmalig karakter moet hebben. Volgens deze richtsnoeren moet de herstructureringssteun aan de volgende voorwaarden voldoen: a) hij moet de economisch-financiële levensvatbaarheid op lange termijn en de gezondheid van de onderneming binnen een redelijk tijdsbestek herstellen op grond van realistische veronderstellingen inzake de omstandigheden waaronder de onderneming in de toekomst zal functioneren; b) er moeten maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te neutraliseren; c) het bedrag en de intensiteit van de steun moeten tot het voor de uitvoering van de herstructurering strikt noodzakelijke minimum worden beperkt en in verhouding staan tot de voordelen die daarvan voor de Gemeenschap worden verwacht; d) de onderneming moet het aan de Commissie voorgelegde en door haar goedgekeurde herstructureringsplan volledig uitvoeren en andere in de beschikking van de Commissie opgelegde verplichtingen nakomen; e) met het oog op het toezicht op de uitvoering, het verloop en het welslagen van het herstructureringsplan moet jaarlijks een gedetailleerd verslag bij de Commissie worden ingediend. De nationale autoriteiten hebben geen bewijzen verstrekt dat de onderzochte maatregel aan bovenstaande criteria voldoet, en uit de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens zijn ook geen bewijzen daarvoor af te leiden.

(57) In hun opmerkingen hebben de nationale autoriteiten geen beroep gedaan op de mogelijkheid dat de in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun zou kunnen voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in het kader van de regels die de Commissie voordien normaliter hanteerde bij het onderzoek van steunmaatregelen om de financiële lasten van leningen voor de financiering van reeds uitgevoerde investeringen te verlichten. Er is geen enkel bewijs verstrekt dat de betrokken maatregelen voldoen aan de in overweging 45 bepaalde eisen en uit de door de nationale autoriteiten verstrekte gegevens zijn ook geen bewijzen in die zin af te leiden.

(58) De door de Italiaanse autoriteiten meegedeelde opmerkingen bevatten een vage verwijzing naar een verband tussen de maatregelen en het behoud van werkgelegenheid, zonder dat evenwel bewijzen worden geleverd dat de steun in overeenstemming is met de geest en de letter van de richtsnoeren betreffende werkgelegenheidssteun ([17]). Volgens de nationale autoriteiten (zie overweging 37) „... blijkt duidelijk uit de betrokken bepalingen dat de verwijzing naar de omvang van de verkopen was ingegeven door de wens van de regionale wetgever om een afzetsector af te bakenen die, wegens de omvang van de omzet van de bedrijven, meer dan andere reële risico's inhield voor ernstige aantastingen van de werkgelegenheid. Vandaar de bepaling in artikel 4, lid 4, van regionale wet nr. 68/95" (betreffende de intrekking van de steun en de terugvordering van de reeds uitgekeerde steun indien de begunstigden de verplichting om hun werkgelegenheid te handhaven, niet nakomen).

([16]) Zie voetnoot 5.

([17]) PB C 334 van 12.12.1995, blz. 4.

Er dient op te worden gewezen dat, hoewel bij artikel 6, lid 4, van regionale wet nr. 68/95 was voorzien in de intrekking en de terugvordering van de steun indien de begunstigden de verplichting tot het in stand houden van de werkgelegenheid niet zouden nakomen, de in artikel 6 bedoelde steunmaatregel niet lijkt te beantwoorden, noch aan de geest, noch aan de letter van de richtsnoeren betreffende werkgelegenheidssteun, en inzonderheid aan de punten 16 en 22 daarvan (betreffende steun voor het behoud van de werkgelegenheid). Meer bepaald dient in aanmerking te worden genomen dat: a) de steun niet is vastgesteld en ook niet specifiek bedoeld was als steun voor het behoud van de werkgelegenheid: b) het bedrag ervan los staat van het aantal werknemers en c) de vorm ervan geen verband houdt met de arbeidskosten. Daarom kan de in artikel 6 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun, ook al kan hij indirect bijdragen tot het behoud van werkgelegenheid, zoals het geval is voor vele andere vormen van steunverlening, niet worden beschouwd als steun voor de werkgelegenheid in de zin van de communautaire richtsnoeren terzake.

(59) De in artikel 6 bedoelde steun, die duidelijk een investeringssteun is, lijkt derhalve niet te voldoen aan de voorwaarden die gelden, noch voor kortlopende leningen met rentesubsidies, noch voor leningen voor de redding of de herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden, noch voor die voor steun voor de werkgelegenheid, en evenmin in aanmerking te komen voor één van de uitzonderingen waarin bij andere wetsbepalingen is voorzien, maar moet integendeel worden beschouwd als een gewone steun voor de bedrijfsvoering, die is toegekend om in het verleden aangegane schulden te herschikken, en waarvan het effect ophoudt zodra de uitkering van de steun wordt beëindigd.

(60) Voor de sector landbouw en visserij, d.w.z. de productie, de verwerking en de afzet van in bijlage I vermelde producten, huldigt de Commissie sedert jaren consequent het principe dat toekenning van steun voor de bedrijfsvoering verboden is in alle regio's, ook in die waarvoor artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag geldt. Deze steunmaatregelen kunnen, wegens hun aard alleen al, strijdig zijn met de mechanismen van de gemeenschappelijke marktordeningen, die voorrang hebben boven de in het Verdrag bepaalde mededingingsregels ([18]). Dit principe is herhaaldelijk bevestigd ([19]).

(61) Daar de opmerkingen van de Italiaanse autoriteiten bevestigen dat het doel van de onderzochte maatregel was de schuldenlast van de begunstigden te verlichten en dat de begunstigden geen tegenprestatie dienden te leveren die geacht had kunnen worden de ontwikkeling van bepaalde economische activiteiten of bepaalde regio's te bevorderen, moet de Commissie, gelet op de bij de rechtspraak vastgestelde beginselen ([20]), derhalve concluderen dat de maatregel niet in aanmerking komt voor één van de in artikel 87, lid 3, onder a) en c) van het EG-Verdrag bedoelde uitzonderingen.

(62) Artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 machtigt het IRCAC om, overeenkomstig regionale wet nr. 37/78, aan door jongeren opgerichte coöperaties die leningen hebben aangegaan die zij niet kunnen terugbetalen, een bedrijfskrediet tegen verlaagde rentevoet toe te kennen. Regionale wet nr. 37/78 (die inmiddels is ingetrokken) voorzag in een steunregeling ten behoeve van jonge ondernemers en maakte het mogelijk: a) steun in de vorm van subsidies en leningen met verlaagde rente toe te kennen voor investeringen, en b) steun te verlenen in de vorm van kredieten tegen verlaagde rente voor het beheer van ondernemingen gedurende de eerste drie jaren na de investeringen en de proefperiode met die investeringen. Wegens vertraging bij het uitvoeren van de investeringen is een aantal (volgens de beschikbare informatie zijn het er 25) coöperaties niet met de productie kunnen beginnen vóór het einde van de periode (drie jaar) waarin zij waren vrijgesteld van aflossing van de leningen voor de investeringen en hebben die coöperaties bijgevolg de leningen niet kunnen terugbetalen. Zij zouden daarom niet in aanmerking komen voor beheerskrediet. Artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 maakt het in feite mogelijk één van de steunmaatregelen waarin regionale wet nr. 37/78 voorziet toe te passen ten aanzien van bedrijven die volgens die wet niet voldoen aan de voorwaarden om voor deze steun in aanmerking te komen. Dit artikel bood de betrokken bedrijven inzonderheid de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor de beheerskredieten die waren ingesteld bij regionale wet nr. 37/78, op voorwaarde dat het bedrag dat op grond van die wet wordt toegekend, niet groter is dan het bedrag van de vervallen lening (voor het financieren van de investeringen). Het IRCAC verrekent dus de niet-betaalde schulden met het nieuwe krediet, d.w.z. een deel van het nieuwe krediet wordt gebruikt om de voor de uitvoering van de investeringen aangegane lening te herschikken).

(63) In haar beschikking tot inleiding van de procedure had de Commissie erop gewezen dat de steun moest worden getoetst aan de criteria die de Commissie hanteert bij het onderzoek van steunmaatregelen om de financiële kosten te verlagen van de leningen die zijn aangegaan om reeds uitgevoerde investeringen te financieren (criteria die van toepassing zijn voor de ondernemingen in de sectoren landbouw en visserij). Volgens die criteria: a) mag het gecumuleerde subsidie-equivalent van de steun die is verleend toen de leningen zijn aangegaan en de betrokken steun niet hoger zijn dan de steunintensiteit die normaal wordt aanvaard door de Commissie voor investeringssteun (in de sector productie, verwerking en afzet van in bijlage I (vroeger bijlage II) vermelde producten); b) moeten de eventuele sectorale beperkingen in acht worden

([18]) Arrest van het Hof van Justitie in zaak 177/78 (Pigs and Bacon), Commissie tegen McCarren, 1979, Jurisprudentie 2161.

([19]) XXe verslag over het mededingingsbeleid, 1990, punten 337 en 347; XXIe verslag over het mededingingsbeleid, 1991, punten 316 en 317; XXIIe verslag over het mededingingsbeleid, 1992, punten 503 en 504; XXIIIe verslag over het mededingingsbeleid, 1993, punten 547 en 548; XXVe verslag over het mededingingsbeleid, 1995, punten 238-240; XXVIe verslag over het mededingingsbeleid, 1996, blz. 251-255.

([20]) Inzonderheid het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van 8 juni 1995 in zaak T-459/93 (Siemens/Commissie), 1995, blz. II-1675, en de daarin geciteerde jurisprudentie.

genomen; c) moet de steun worden verleend naar aanleiding van aanpassingen van de rentevoet voor nieuwe leningen, die zijn uitgevoerd om rekening te houden met schommelingen in de kosten van het geld op de markt (de steun mag niet meer bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met het renteverschil tussen de nieuwe en de oude leningen), of moet hij betrekking hebben op landbouwbedrijven die qua levensvatbaarheid bepaalde garanties bieden, inzonderheid indien de financiële lasten voortvloeiend uit bestaande leningen zodanig zijn dat de bedrijven in een gevaarlijke situatie terecht zouden kunnen komen of zelfs failliet zouden kunnen gaan; d) moeten de moeilijkheden van de bedrijven een gevolg zijn van externe en niet van interne factoren.

(64) Op grond van de door de Italiaanse autoriteiten meegedeelde opmerkingen kan de Commissie niet vaststellen of aan de bovenvermelde criteria is voldaan en kan zij niet concluderen of de steun, wat deze criteria betreft, verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt. De Italiaanse autoriteiten hebben geen gegevens verstrekt die het mogelijk maken te verifiëren of aan de in overweging 63, onder a) en b), bedoelde criteria is voldaan. Wat het onder c) bedoelde criterium betreft, hebben de Italiaanse autoriteiten, hoewel ze de verzekering hebben gegeven dat de steun slechts zal worden toegekend aan coöperaties, met inbegrip van coöperaties in de landbouwsector, die garanties bieden ten aanzien van hun levensvatbaarheid, niet meegedeeld, noch aan welke criteria zij de eventuele levensvatbaarheidgaranties die door deze bedrijven zouden zijn geboden, zouden hebben getoetst, noch van welke aard deze garanties waren. Er lijkt bovendien zelfs niet te zijn voldaan aan het onder d) genoemde criterium daar, enerzijds, niet kan worden uitgesloten dat de moeilijkheden waarin de betrokken ondernemingen zich bevinden, door interne factoren zijn veroorzaakt („deze ondernemingen zijn overwegend opgericht door jonge werklozen") en anderzijds het, zonder nadere gegevens, niet zeker is dat externe factoren zoals die welke door de nationale autoriteiten zijn vermeld („de wijzigingen in regionale wet nr. 38/78 en de noodzaak om de installaties aan de nieuwe regelgeving in de sector aan te passen … (hetgeen) heeft geleid tot een aanzienlijke vertraging in de uitvoering van de projecten") hebben kunnen leiden tot een zodanig moeilijke situatie dat het nodig was een dergelijke maatregel vast te stellen en dit soort steun voor de betrokken ondernemingen beschikbaar te stellen.

(65) De nationale autoriteiten hebben er ook op gewezen dat de eenheden waarvoor de in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun bedoeld is, ondernemingen zijn die aan de voorwaarden zouden kunnen voldoen om in aanmerking te komen voor reddingssteun in de zin van de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden. Overeenkomstig de regels voor reddingssteun (punt 3.1 van de richtsnoeren), die met ingang van 1 januari 1998 voor nieuwe steunmaatregelen van de staten gelden [21] en die de regels waarnaar in de beschikking tot inleiding van de procedure is verwezen, vervangen, „moet reddingssteun (…) om door de Commissie te worden goedgekeurd: bestaan uit kassteun in de vorm van een kredietgarantie of af te lossen kredieten tegen een rente gelijk aan de marktrente, zich qua bedrag beperken tot het strikt noodzakelijke voor de voortzetting van de exploitatie van de onderneming (bijvoorbeeld dekking van de loonkosten, lopende leveringen); slechts worden uitgekeerd voor de periode (over het algemeen niet langer dan zes maanden) die noodzakelijk is voor de vaststelling van de noodzakelijke en mogelijke herstelmaatregelen; worden gerechtvaardigd door dringende sociale redenen en niet ten gevolge hebben dat de situatie van de industrie of de landbouwsector in andere lidstaten uit het evenwicht wordt gebracht. Een andere voorwaarde is voorts dat de redding in beginsel een eenmalig karakter heeft. Het herhaaldelijk verlenen van reddingssteun, met als enig werkelijk resultaat een bestendiging van de bestaande situatie, waarbij het onvermijdelijke wordt uitgesteld, terwijl de daarmee gepaard gaande industriële, agrarische en sociale problemen naar andere, efficiëntere producenten en andere lidstaten worden verschoven, is beslist onaanvaardbaar".

(66) De Italiaanse autoriteiten hebben erop gewezen dat de eenheden waarvoor de in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun bestemd was, „ondernemingen" zijn die zich in ernstige financiële moeilijkheden bevonden zelfs voordat hun productieactiviteit was begonnen, en hebben meegedeeld dat: a) de steun bestond uit een rentesubsidie van 4 %, gelijkwaardig aan de rentesubsidie welke door het IRCAC is toegepast voor het krediet aan de coöperaties; b) de maatregel zo is opgesteld dat het beheerskrediet de jongerencoöperaties de mogelijkheid geeft de activiteit waarvoor het op grond van regionale wet nr. 37/78 gefinancierde project is uitgevoerd op te starten of te handhaven; c) de betrokken steun, waarvan het bedrag ten minste gelijk is aan dat van de vervallen steun en wordt verleend in eenmaal, dus als een eenmalige maatregel, wordt verleend om een schuldenlast te saneren die het voor de coöperatie onmogelijk maakt om de aanloopkosten of de kosten voor het aanvankelijke beheer van de activiteit die haar in staat kan stellen de achterstallige afbetalingen van de lening te voldoen, te dragen; d) de steun bestemd is voor een sector die met ernstige moeilijkheden te kampen heeft en waar de werkloosheid veel hoger ligt dan in andere sectoren in de regio.

(67) De door de Italiaanse autoriteiten meegedeelde opmerkingen bieden echter niet de mogelijkheid om na te gaan of aan de door de Commissie in haar mededeling inzake reddingssteun aan ondernemingen in moeilijkheden beschreven criteria is voldaan. Met name a) is niet gewaarborgd dat het krediet zou worden toegekend tegen een rentevoet die gelijk is aan de rente op de markt (er dient op te worden gewezen dat ten tijde van de aanmelding, de rente voor de betrokken leningen zou zijn berekend „tegen een rentevoet van 4 %, d.i. de rente die door het IRCAC is toegepast voor de aan de coöperaties verstrekte kredieten", terwijl de door de Commissie voor Italië toegepaste referentierentevoet 11,35 % bedroeg en thans 4,76 % bedraagt); b) is er geen enkele bevestiging gegeven van het feit dat de steun slechts zou zijn verleend gedurende de periode die strikt noodzakelijk was (meestal niet meer dan zes maanden) voor de vaststelling van de noodzakelijke en uitvoerbare saneringsmaatregelen; c) is er geen enkele garantie verstrekt dat de steun zich zou beperken tot het bedrag dat nodig was voor de voortzetting van de exploitatie van de onderneming (bijvoorbeeld, dekking van de loonkosten, lopende leverin-

[21] Zie voetnoot 5.

gen); er werd integendeel bevestigd dat de ondernemingen zich in een „ernstige financiële situatie bevonden reeds voordat ze met hun productieactiviteit waren begonnen" en dat de steun, die ten minste gelijk was aan de vervallen schulden, zou worden uitgekeerd „om een schuldenlast te saneren die het voor de coöperatie onmogelijk maakt om de kosten te dragen voor het opstarten of voor het aanvankelijke beheer van de activiteit die haar de mogelijkheid moet bieden om de achterstallige aflossingen alsnog te betalen" (zie overweging 38); d) ten slotte is niet gewaarborgd dat de steun geen ongerechtvaardigde negatieve gevolgen zal hebben op de situatie van de industrie of de landbouw in andere lidstaten. Bovendien kan, hoewel de nationale autoriteiten hebben verklaard dat de steun bestemd is voor een sector die te kampen heeft met ernstige moeilijkheden en met een hoge werkloosheid, niet worden geconcludeerd dat de maatregel, als dusdanig, kan worden beschouwd als reddingssteun die is gerechtvaardigd door dringende sociale redenen, daar de leden van de betrokken coöperaties overwegend jonge werklozen zijn. Ten slotte kan, hoewel de nationale autoriteiten verklaren dat „de betrokken steun, die ten minste gelijk is aan het bedrag van de vervallen lening, en in eenmaal wordt uitgekeerd, d.w.z. dus een eenmalige maatregel is, die wordt verleend om een schuldenlast te saneren", omdat de onderneming zich reeds in ernstige financiële moeilijkheden zou bevinden nog voordat ze haar productie begint, niet worden geconcludeerd dat is voldaan aan de voorwaarde dat „de redding in beginsel een eenmalig karakter heeft".

(68) In hun opmerkingen hebben de Italiaanse autoriteiten geen beroep gedaan op de mogelijkheid dat de in artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 bedoelde steun zou kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden. Overeenkomstig de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden ([22]) moet herstructureringssteun aan de volgende algemene voorwaarden voldoen: a) hij moet de levensvatbaarheid en gezondheid op lange termijn van de onderneming binnen een redelijk tijdsbestek herstellen op grond van realistische veronderstellingen inzake de omstandigheden waaronder de onderneming in de toekomst zal functioneren; b) er moeten maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te neutraliseren; c) het bedrag en de intensiteit van de steun moeten tot het voor de uitvoering van de herstructurering strikt noodzakelijke minimum worden beperkt en in verhouding staan tot de voordelen die daarvan voor de Gemeenschap worden verwacht; d) de onderneming moet het aan de Commissie voorgelegde en door haar goedgekeurde herstructureringsplan volledig uitvoeren: e) met het oog op het toezicht op de uitvoering, het verloop en het welslagen van het herstructureringsplan moet jaarlijks een gedetailleerd verslag bij de Commissie worden ingediend. Er is geen enkel bewijs verstrekt dat de maatregel aan vorenvermelde voorwaarden voldoet, en uit de door de nationale autoriteiten verstrekte gegevens is een dergelijk bewijs ook niet af te leiden.

(69) Aan de voorwaarde die gelden om reddings- of herstructureringssteun te mogen verlenen is niet voldaan, mede omdat de nationale autoriteiten nergens hebben verwezen naar een „levensvatbaar herstructurerings- of herstelprogramma", en ook niet hebben aangetoond dat de economische en financiële doeltreffendheid van de betrokken ondernemingen erdoor kan worden verbeterd. Uit de door hen verstrekte informatie blijkt dat de steun geen verband houdt met nieuwe investeringen, en ook niet voldoet aan de voorwaarden die in andere regelingen zijn vastgesteld om voor een uitzondering op het algemene verbod dat is vastgesteld in artikel 87 van het EG-Verdrag in aanmerking te komen. Daaruit volgt dat de onderzochte steun slechts een steun voor de bedrijfsvoering is, die tot doel heeft de schuldenlast van de begunstigde ondernemingen te verlichten, en dat het effect ervan zal ophouden te bestaan zodra de steunverlening wordt stopgezet. In deze omstandigheden behoudt de Commissie bovendien haar standpunt inzake de verenigbaarheid van de steunregeling waarin oorspronkelijk was voorzien bij regionale wet nr. 37/78, waarnaar artikel 7 van regionale wet nr. 68/95 verwijst, met de thans geldende regels inzake staatssteun in beraad.

(70) In de sectoren landbouw en visserij, die de productie, de verwerking en de afzet van in bijlage I vermelde producten omvat, huldigt de Commissie sedert vele jaren constant het principe dat verlening van steun voor de bedrijfsvoering verboden is in alle regio's, ook in die als bedoeld in artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag. Dit soort steunmaatregelen is van zodanige aard dat ze de mechanismen van de gemeenschappelijke marktordeningen verstoren, die voorrang hebben op de in het EG-Verdrag bepaalde concurrentieregels ([23]). Dit principe is herhaaldelijk bevestigd ([24]).

(71) Daar de door de Italiaanse autoriteiten meegedeelde opmerkingen bevestigen dat het doel van de onderzochte maatregelen is de schuldenlast van de begunstigden te verlichten en dat van de begunstigden geen enkele tegenprestatie wordt geëist die kan worden geacht de ontwikkeling van bepaalde economische activiteiten of van bepaalde regio's te bevorderen, moet de Commissie, gelet op de in de rechtspraak vastgelegde principes ([25]), derhalve besluiten dat de maatregelen niet in aanmerking komen voor één van de uitzonderingen waarin is voorzien bij artikel 87, lid 3, onder a) en c), van het EG-Verdrag.

## V. **CONCLUSIES**

(72) Op grond van het voorafgaande moet worden besloten dat de steunmaatregelen waarin bij de onderzochte regionale wet is voorzien, voorzover ze betrekking hebben op de sectoren landbouw en visserij, steunmaatregelen van de staten in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag zijn, die niet in aanmerking komen voor één van de in artikel 87, lid 2 of lid 3, bedoelde uitzonderingen.

(73) Gelet evenwel op het feit dat bij artikel 9 van de onderzochte regionale wet nr. 68/95 verlening van de in deze wet bedoelde steun uitdrukkelijk afhankelijk is gesteld

([22]) Zie voetnoot 5.

([23]) Zie voetnoot 18.
([24]) Zie voetnoot 19.
([25]) Zie voetnoot 20.

van de inachtneming van de in artikel 93 (thans artikel 88), lid 2 en lid 3, van het EG-Verdrag bedoelde procedure en gelet op de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte informatie volgens welke de financiering waarin was voorzien bij de artikelen 1 en 6 van de betrokken regionale wet volledig verloren zou zijn gegaan (zie overweging 28), is de procedure voor de betaling van de betrokken steun geschorst en hoeft derhalve in het kader van deze beschikking niet te worden overgegaan tot terugvordering van op grond van regionale wet nr. 68/95 verleende steun,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

*Artikel 1*

De steunmaatregelen van de staten, die zijn ingesteld bij de artikelen 1, 3, 5 6 en 7 van wet nr. 68 van 27 september 1995 van het gewest Sicilië ten gunste van ondernemingen die werkzaam zijn in de sectoren landbouw en visserij, zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

*Artikel 2*

Italië moet de in artikel 1 bedoelde steunmaatregelen intrekken en mag ze niet ten uitvoer leggen.

*Artikel 3*

Binnen twee maanden na de kennisgeving van deze beschikking dient Italië de Commissie mee te delen welke maatregelen het heeft getroffen om aan deze beschikking te voldoen.

*Artikel 4*

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 22 december 1999

*Voor de Commissie*
Franz FISCHLER
*Lid van de Commissie*